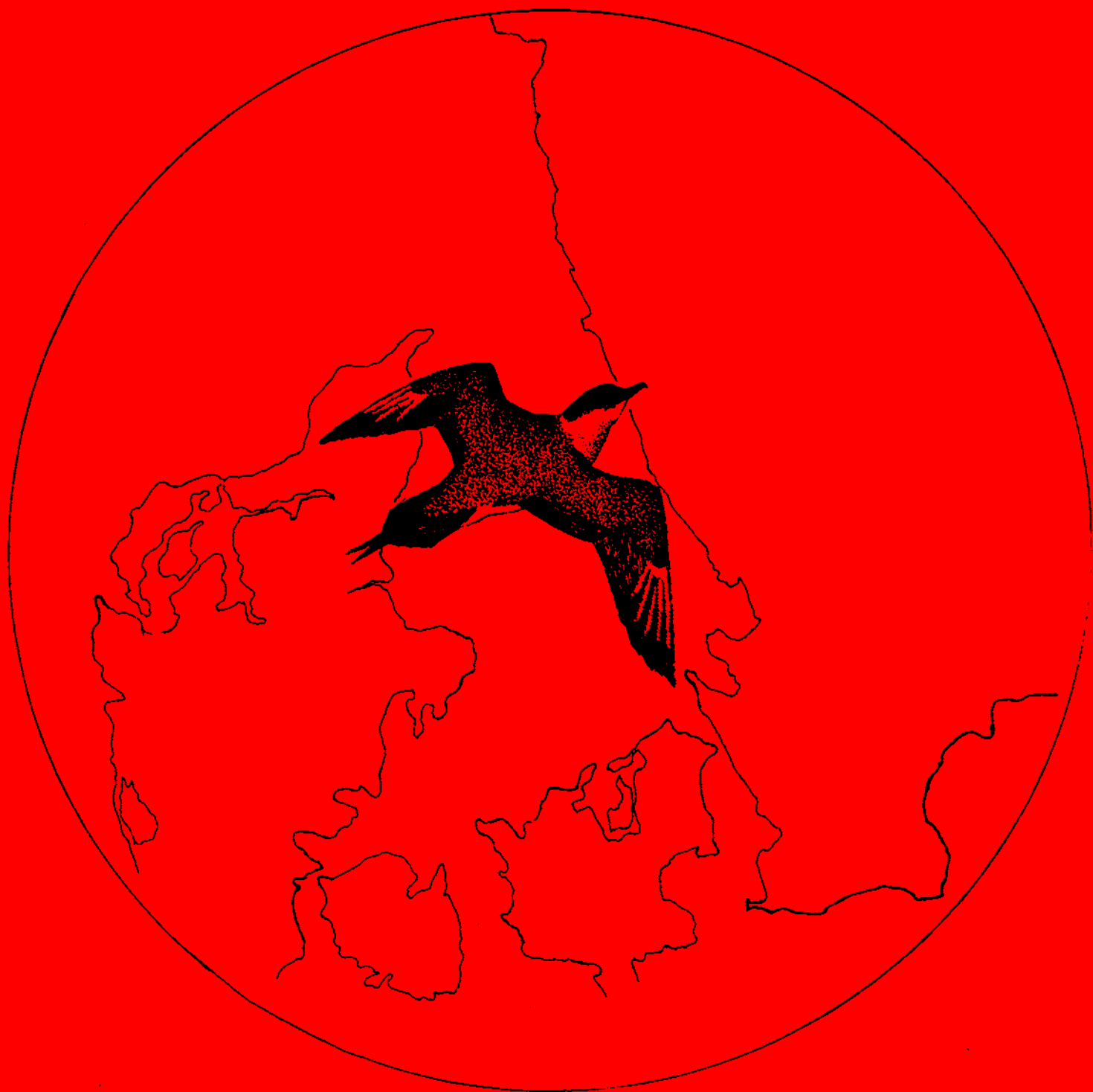

Havsfåglar i Kattegatt

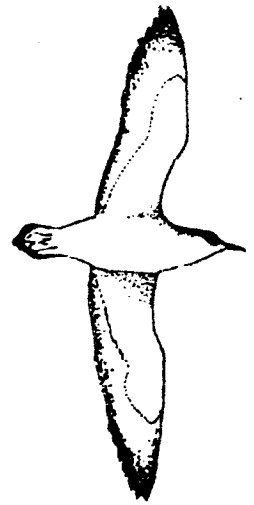

1979

Rapport från
Kullabygdens
Ornitologiska
Förening

HAVSFÅGLAR I KATTEGATT - 1979

Meddelande nr 2 från Havsfågelgruppen.

Innehållsförteckning:

- 1 Paul Eric Jönsson, Mats Peterz & Erik Vikkelsø Rasmussen. Havsfågelstudier i Kattegatt 1979.
- 10 Søren Andersen. Stormfågel/Mallemuk (*Fulmarus glacialis*) 1979.
- 15 Mats Peterz. Liror/Skråper i Kattegatt 1979.
- 18 Christer Johansson. Stormsvalor (*Hydrobatidae*) i Kattegatt.
- 19 Lasse Braae. Sule/Havssula (*Morus bassanus*) 1979.
- 21 Erik Vikkelsø Rasmussen. Forekomsten af kjover (*Stercorariidae*) i Kattegatt - efteråret 1979.
- 26 Christer Johansson. Dvärgmås/Dvaergmåge (*Larus minutus*).
- 27 Christer Johansson. Tärnmås/Sabinemåge (*Larus sabini*).
- 28 Bertil Oldén. Tretåig mås/Ride (*Rissa tridactyla*).
- 35 Per Alström. Alkor/Alkefugle (*Alcidae*) 1979.
- 40 Paul Eric Jönsson & Mats Peterz. Andra intressantare fågelobservationer i Kattegatt 1979.
- 41 Referenser
- 42 Adressförteckning

Havsfåglar i Kattegatt - 1979, kan rekvireras genom att 15 skr sätts in på Kullabygdens Ornitologiska Förenings Postgiro nr. 2 24 39 - 4. Märk talongen "Havsfågelrapport 1979".

RAPPORT från
KULLABYGDENS
ORNITOLOGISKA
FÖRENING
Supplement 2

Omslag: Thomas Rönnertz

Kullen 1980

HAVSFÅGELSTUDIER VID KATTEGATT 1979

Paul Eric Jönsson, Mats Peterz & Erik Vikkelsø Rasmussen

Inledning

Denna den andra rapporten från Havsfågelgruppen liknar i stort sett sin föregångare (HiK 1978) både med hänsyn till omfång och framläggning av materialet. På Havsfågelgruppens möte i Köpenhamn den 2 februari 1980, där 7 svenska och 7 danska havsfågelintresserade ornitologer deltog, blev den första rapporten som behandlade hösten 1978 väl mottagen. Det är tanken att utge en rapport årligen under de närmaste åren och denna rapport täcker således hela 1979. För vissa arter har det dock inte förelegat tillräckligt många observationer för att en egentlig "vårbehandling" skall vara meningsfull.

Avsikten med etableringen av en Havsfågelgrupp och utgivning av en rapport är att kartlägga havsfåglarnas förekomst och rörelser i Kattegattområdet. Vi hoppas också att intresset för havsfåglar stimuleras så att fler och "nya" lokaler längs Kattegatts kuster blir bevakade under kommande år. Havsfågelgruppens nästa årsmöte kommer att avhållas i januari 1981 i Skåne. Den som är intresserad av att delta vid mötet (alla är naturligtvis välkomna) eller vill ha ytterligare information om Havsfågelgruppen kan ta kontakt med någon av gruppens kontaktmän (se sid. 43).

Till årets rapport har det inkommit rapporter från följande lokaler: Sotenäset, Hönö, Getterön, Morups Tånge, Kullen, Gilleleje, Rörvig och Skagen (figur 1). Härtill kommer en del platser varifrån mindre mängder stoff mottagits. En detaljerad översikt över observationsverksamheten vid samtliga lokaler finns förtecknad på sidorna 6 - 9. Avstånden mellan några av observationsplatserna har sammanställts i tabell 2.

Liksom föregående rapport utgör också denna ett arbete av flera olika personer från Danmark och Sverige där varje författare skrivit sitt avsnitt på det egna språket. Christer Strid och Kjell-Åke Hall har bistått med tryckning av rapporten och Thomas Rönnertz utformat omslag och flertalet illustrationer.

Författarna har fått helt fria händer vid bearbetningen. Det inkomna materialets storlek har härvid varit en avgörande faktor för omfång på och utformning av artiklarna. En enda gemensam referenslista har utarbetats och återfinns i slutet på rapporten. Med hänsyn till sammanställningen av observationerna skall följande nämnas: Ingen markering före antal betyder sträck i den dominerande riktningen på lokalen, d.v.s. S-SW längs svenska kusten, W längs Nordsjällands kust och NW vid Skagen. Ett "-" markerar sträck i motsatt riktning. Sifferkombinationen 12-4 betyder exempelvis vid Hönö att 12 ex sträckt mot S och 4 mot N, men vid Rörvig istället 12 ex mot W och 4 mot E.

För ordningens skull skall nämnas att alla observationer av rariteter vid nuvarande tidpunkt inte är granskade av respektive land Raritets/Sjaeldenhedskommittéer. Sådana förekomster skall därför tas med visst förbehåll tills vidare. Det slutgiltiga resultatet kommer senare att framgå i VF och DOFT.

Vädret ur havsfågelsynpunkt

1979 års havsfågelsäsong inleddes redan på våren. Den 30 april - 1 maj passerade ett djupt lågtryck åt öster över mellansverige. Detta oväder förde med sig för årstiden ovanligt hårda vindar som gav upphov till fina siffror på bl.a. havssula och stormfågel.

Sommarmånaderna, framför allt juli, bjöd på ostadigt väder men utan riktigt hårda vindar. Trots detta kunde ändå enstaka observationer av havsfåglar göras.

De ordentliga blåsvädren lät vänta på sig till september, som blev den ur havsfågelsynpunkt bästa månaden under året. Den 8 inleddes en zonal vädertyp som varade till månadens näst sista dag. "Zonal" är en meteorologisk term som används då det råder mer eller mindre kraftiga västvindar över Atlanten och Europa. På den front, polarfronten, som alltid ligger i västvindsbältet bildas ständigt vågor av lågtryck och regnväder som rätt snabbt passerar förbi Skandinavien. En del vågor blev ganska svaga, så t.ex. den 11, den 17 och 18, den 20 och 21 och den 29. En och annan våg utvecklas till stora stormcykloner. Det skedde den 12 utanför Skottlands kust. Den första höststormen drabbade Skandinavien den 13 och 14. Det kraftigaste vindbältet drog fram över Skagerack medan Kattegatt fick nöja sig med något moderatere vindar.

Oktober som ofta brukar vara den bästa månaden för havsfågelstudier blev 1979 något av en besvikelse. Stora delar av månaden karakteriserades av stabila högtryck ofta i samband med dis eller dimma. Eländet avbröts dock den 20-21 av ett blåsväder, som trots ganska måttliga vindstyrkor gav upphov till goda havsfågelsiffror.

I novembers första hälft passerade ett par svagare lågtryck. Den 26-27 kom äntligen ett lite rejälare oväder som bjöd på årets sista omgång med större antal havsfåglar, framför allt tretåiga måsar och alkor.

I tabell 1 har vinduppgifter från några väderstationer runt Kattegatt sammanställts från ur havsfågelsynpunkt intressantare dagar. Man kan där konstatera att vindstyrkor på 20 m/s eller däröver varit något av en sällsynthet 1979.

Tabell 1. Vinduppgifter, riktning och styrka (i meter/ sekund), vid några väderstationer runt Kattegatt 1979.

Datum	30/4				1/5				11/9				12/9			
Klockan	07		13		07		13		07		13		07		13	
Vinga	W	8	W	10	WSW	15	WSW	12	SW	12	W	12	WNW	15	WNW	14
Glommen	WSW	15	W	12	W	14	WSW	11	WSW	11	W	15	WNW	15	WNW	10
Kullen	SW	20	W	18	W	16	W	16	WSW	12	SW	17	NW	14	NW	10
Fornaes	W	10	WSW	10	WSW	10	SW	8	SW	7	WSW	8	W	7	WNW	8
Skagen	WSW	9	WSW	14	WSW	15	SW	15	W	8	WSW	17	W	15	W	15

Datum	13/9				14/9				15/9				17/9			
Klockan	07		13		07		13		07		13		07		13	
Vinga	S	19	WSW	16	WNW	15	W	7	N	10	NNW	10	SW	13	W	10
Glommen	SSW	12	W	15	WNW	13	WSW	8	N	5	NNW	10	WSW	13	WSW	11
Kullen	SW	15	WSW	20	NW	15	WSW	16	NNE	10	NNW	12	SW	19	WSW	15
Fornaes	SSW	11	WSW	13	WSW	6	WSW	5	NNW	9	NNW	7	SW	7	-	-
Skagen	SSW	11	WSW	22	W	14	WSW	6	NNW	10	NW	8	SW	10	-	-

Datum	18/9				19/9				21/9				22/9			
Klockan	07		13		07		13		07		13		07		13	
Vinga	SW	15	W	12	WSW	12	W	11	SW	16	WSW	11	SW	14	W	3
Glommen	SW	13	WSW	10	W	12	WSW	11	SW	15	W	12	W	10	WSW	8
Kullen	SW	18	SW	15	WSW	14	SW	13	SW	19	WSW	14	W	10	WSW	9
Fornaes	-	-	W	11	SW	5	W	8	SW	8	W	11	SW	4	WNW	6
Skagen	-	-	WSW	13	WSW	9	WSW	14	S	11	SW	15	SSW	8	WNW	5

Datum	26/9				27/9				29/9				17/10			
Klockan	07		13		07		13		07		13		07		13	
Vinga	SSW	17	SW	10	W	12	W	13	W	16	N	6	0	WSW	6	
Glommen	SSW	13	SW	9	SW	13	W	11	WNW	13	NW	9	WNW	6	W	5
Kullen	SSW	14	SSW	12	SSW	17	WSW	10	W	14	WNW	8	W	9	W	9
Fornaes	SSW	10	SW	6	SW	7	W	5	W	7	WNW	6	W	3	W	4
Skagen	SSW	9	WSW	11	WSW	3	SW	17	W	14	NNE	4	SSW	2	WSW	9

Datum	20/10				21/10				11/11				27/11			
Vinga	WSW	10	W	12	WNW	14	NNW	10	S	12	SW	14	NW	15	NW	11
Glommen	W	11	W	12	WNW	14	NW	12	S	10	SW	12	WNW	15	NW	12
Kullen	W	14	WSW	14	WNW	14	W	8	S	13	SSW	14	WNW	19	NW	11
Fornaes	WSW	6	W	8	W	6	WNW	10	SSW	11	SW	6	WNW	13	WNW	8
Skagen	W	10	WSW	14	W	12	NNW	9	SSE	12	SSW	10	WNW	16	NW	6

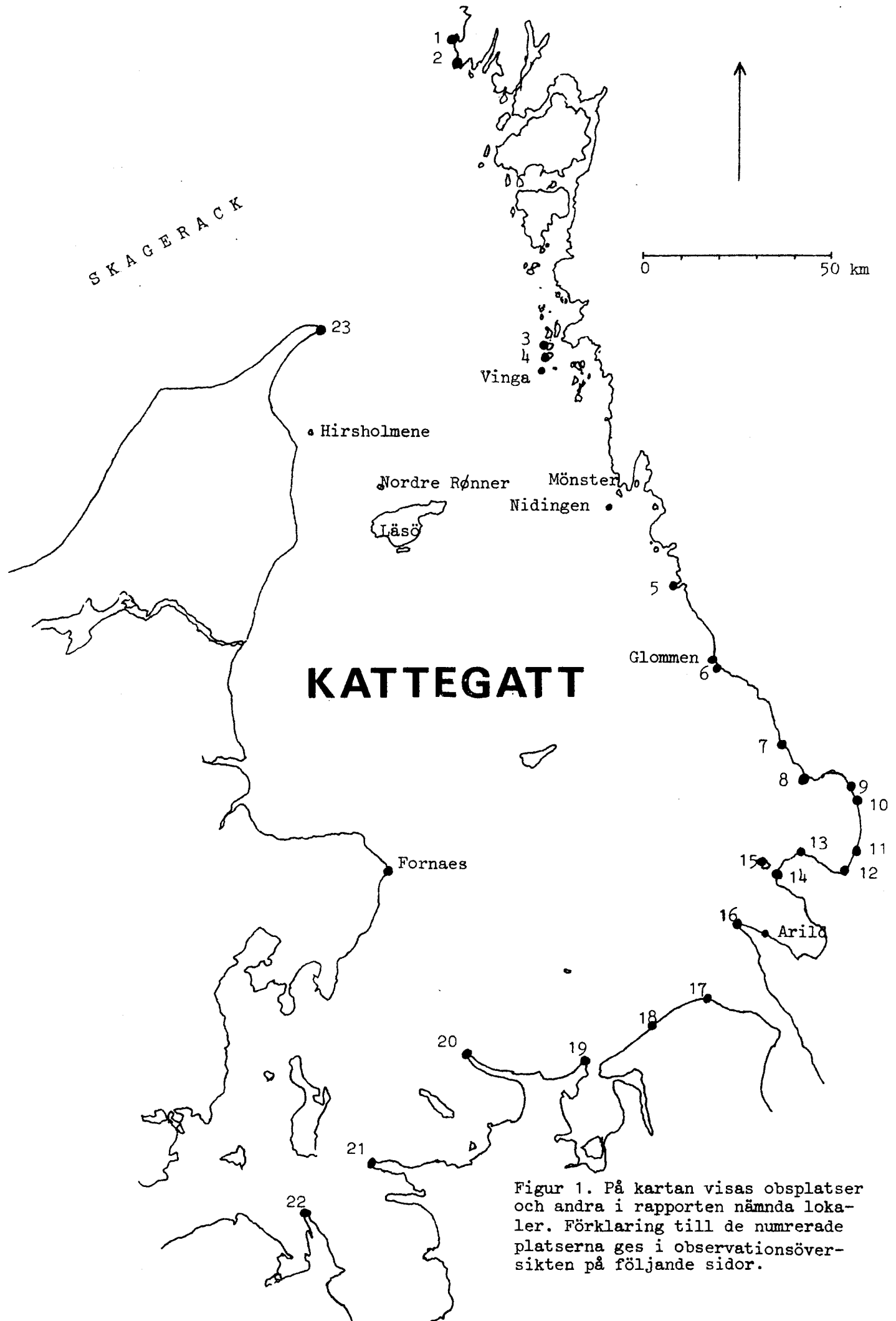
	Sotenäset	Hönö	Getterön	Morups Tånge	Hovs Hallar	Hallands Väderö	Kullen	Gilleleje	Rörvig	Skagen
Sotenäset	-	85	160	180	235	234	248	264	274	85
Hönö	92	-	74	97	151	150	164	182	194	58
Getterön	172	80	-	24	75	74	88	108	128	118
Morups Tånge	197	105	25	-	54	53	69	88	110	137
Hovs Hallar	257	165	85	60	-	11	25	46	80	187
Hallands Väderö	261	169	89	64	12	-	17	39	70	182
Kullen	279	180	100	82	30 ^x	18	-	21	54	192
Gilleleje	301	202	122	104	52	40	22	-	36	204
Rörvig	363	239	159	141	89	77	59	37	-	206

Tabell 2. Avstånd, i kilometer, mellan några observationsplatser.

Ovanför eller till höger om diagonalen genom tabellen anges det exakta avståndet mellan olika platser. Avståndet är här uppmätt "fågelvägen" och innefattar i några fall sträckningar över land.

Under eller till vänster om diagonalen genom tabellen anges uppskattade verkliga flygavstånd mellan platserna, d.v.s. den sträcka som fåglarna antas flyga.

^xAvståndet beräknat för passage väster om Hallands Väderö, vilket även gäller övriga angivelser. Om förflyttningen sker genom sundet mellan Hallands Väderö och Ejärehalvön blir flygsträckan istället ca 26 km.

Figur 1. På kartan visas obsplatser och andra i rapporten nämnda lokaler. Förklaring till de numererade platserna ges i observationsöversikten på följande sidor.

Översikt över observationsaktiviteten (endast dagar med angivna obettider är medtagna):

- 1 Sotenäset: 1/5 11.00-15.00, 15/9 05.10-10.30, 5/10 05.30-09.00, 20/10 06.40-ca 13.00. Rapportörer: Per Ahlström och Thomas Landgren.
- 2 Smögen: Inga tidsangivelser.
- 3 Öckerö: Inga tidsangivelser.
- 4 Hönö: 11/9 14.45-17.00, 12/9 05.00-12.00, 13/9 07.00-11.15 + e.m., 14/9 05.45-10.00, 17/9 05.45-08.00, 18/9 14.30-17.30, 19/9 05.45-17.45, 21/9 13.15-16.00, 22/9 06.00-09.15, 26/9 05.45-14.00, 27/9 08.30-15.30, 20/10 06.45-16.00, 21/10 06.45-10.00, 4/11 gryningen-ca 15.00, 5/11 07.30-11.15, 9/11 07.25-10.20, 13/11 08.00-12.30, 14/11 09.00-11.30. Rapportör för 2, 3 och 4: Per Ahlström.
- 5 Getterön: 30/4 07.00-10.20 + 15.00-16.00, 1/5 04.00-10.00 + 13.00-14.00 + 17.30-18.00, 13/9 "vid middagstid", 19/9 06.00-09.50 + 13.25-15.00, 21/9 "middagstid". Rapportör: Christer Johansson m.fl.
- 6 Morups Tånge: 29/4 05.00-11.15, 30/4 05.30-18.20, 1/5 04.30-08.30, 19/9 06.35-09.00. Rapportörer: Per Ahlström, Christer Johansson m.fl.
- 7 Haverödal: Inga tidsangivelser.
- 8 Tyludden: Inga tidsangivelser.
- 9 Påarp: Inga tidsangivelser.
- 10 Laxvik: Inga tidsangivelser.
- 11 Mellbystrand: Inga tidsangivelser.
- 12 Båstad: Inga tidsangivelser.
- 13 Hova Hallar: 22/9 07.00-11.30 (CHR,JFR), 29/9 08.00-12.30 (CHR,JPR), 20/10 06.30-10.30 (KGN) + 07.30-13.00 (CHR,JPR). Rapportörer: Karl-Göran Nilsson, Claes-Henrik och Jan-Peter Rosell.
- 14 Torekov: 20/10 10.55-11.55. Rapportör: Karl-Göran Nilsson.
- 15 Hallands Väderö: 7/10 06.00-09.00, 8/10 06.00-11.00, 9/10 06.00-09.00, 10/10 06.00-11.30, 11/10 06.00-11.30, 12/10 06.00-11.00, 13/10 06.00-10.30, 14/10 06.10-10.30, 15/10 06.10-10.30, 16/10 06.10-16.00, 17/10 06.20-14.10, 18/10 06.10-10.30, 19/10 06.20-16.00, 20/10 06.20-17.00, 21/10 06.20-13.30. Rapportörer: Anders Jönsson och Magnus Ullman.
- 16 Kullen: 30/4 04.55-12.25 (KGN), 1/5 04.45-11.10 (KGN), 9/6 03.30-08.30 (KGN), 30/6 11.40-13.10 (KGN), 3/7 07.00-09.30 (LGN), 15/7 05.45-09.15 (LGN), 20/7 05.15-09.30 (LGN), 21/7 05.15-11.30 (KGN), 24/7 05.45-09.20 (LGN), 1/9 - 12/11 dagliga observationer från gryningen och tre timmar framåt (HP), med tillägg följande dagar: 11/9 13.30-17.30 (HP), 13/9 12.30-18.10 (HP), 14/9 08.20-13.40 (HP, PA,PÖ), 15/9 15.30-16.30^x(HP), 17/9 14.00-15.40^x(HP), 18/9 13.00-14.40 (HP), 19/9 08.30-12.00 (HP), 21/9 08.40-15.10 (HP), 22/9 08.40-09.30 (HP), 27/9 08.50-09.30 + 12.00-17.30 (HP), 28/9 08.50-11.00 (HP), 29/9 08.50-12.00 (HP), 17/10 12.30-12.50 (HP), 18/10 14.00-15.40 (HP), 20/10 09.30-14.20 (HP,NK,OP), 21/10 09.30-10.40 (HP,PÖ) + 13.45-15.45 (HP,PÖ), 7/11 12.55-15.05 (HP), 8/11 13.45-14.55 (HP), 11/11 13.30-15.00 (HP), 26/11 08.05-09.55 + 11.45-12.15 (KGN), 27/11 07.50-15.20 (KGN,PA,PÖ), 3/12 09.30-11.00 (PEJ), 4/12 10.00-12.00 (PEJ).^xTillägg: 15/9 08.30-09.30 (HP), 17/9 08.40-11.00 (HP). Rapportörer: Harald Persson, Karl-Göran Nilsson, Lars-Göte Nilsson, Per Andell, Peter Chrström, Nils Kjellén, Olof Persson och Paul Eric Jönsson.
- 17 Gilleleje: 14/9 05.20-08.50 (SA), 15/9 06.55-13.30 (TA), 22/11 07.30-09.00 (SA), 27/11 07.50-12.30 (TA). Rapportörer: Søren Andersen, Tim Andersen, Klaus Malling Olsen, Jesper Hornskov, Lars Paaby, Michael Bastian, Bo Johansen, Lars Nordbjaerg, Karsten Nørgaard, Hans Christensen, Ulrik Andersen og Ulrik Reeh.
- 18 Tisvildeleje: Inga tidsangivelser: Rapportörer: Klaus Malling Olsen, Bo Johansen, Ulrik Andersen og Ulrik Reeh.

- 19 Rørvig: 9/6 04.50-06.00 + 09.05-12.00 + 14.30-16.00 (EVR), 17/6 10.45-12.15 (EVR), 30/6 06.15-07.15 + 10.00-11.30 + 12.35-15.30 (EVR), 1/7 08.45-18.30 (JHC,EVR), 7/7 05.30-06.25 (EVR), 8/7 14.30-16.00 (EVR), 15/7 05.30-06.40 + 09.30-11.10 (EVR) + 13.30-16.30 (JHC), 21/7 05.45-07.40 + 09.20-10.10 (EVR), 22/7 06.20-07.10 + 14.50-16.50 (EVR), 25/8 05.15-08.30 (JHC), 26/8 05.00-07.15 + 07.30-09.15 (JHC), 1/9 05.00-08.15 + 11.15-13.15 + 14.00-15.15 (JHC), 2/9 05.15-08.15 + 09.00-13.00 (JHC), 9/9 08.30-10.00 (JHC), 11/9 06.00-11.30 + 12.30-15.00 (JHC), 12/9 05.45-11.30 + 12.30-15.15 (JHC), 13/9 09.45-11.45 + 12.15-16.30 (JHC), 14/9 05.45-08.45 (JHC,EVR) + 09.15-11.45 + 13.45-15.30 (JHC), 15/9 05.40-12.30 + 14.05-16.35 (JHC,EVR,LD), 16/9 05.55-07.50 (EVR), 21/9 06.45-11.45 (JHC), 22/9 06.00-08.00 + 14.00-15.10 (EVR), 23/9 06.10-08.00 + 15.00-16.15 (EVR), 25/9 06.10-07.35 (EVR), 27/9 08.20-09.00 + 11.00-12.00 (EVR), 28/9 06.20-08.05 + 13.15-14.30 (EVR), 29/9 06.20-13.45 (JHC,EVR), 20/10 08.45-13.15 + 13.30-14.15 (JHC), 27/11 08.30-14.30 (JHC), 1/12 09.30-12.45 (EVR). Rapportører: Jørgen Hulbaek Christiansen, Erik Vikkelsø Rasmussen, Lasse Braae og Erik Thrane
- 20 Griben, Sjaellands Odde: Inga tidsangivelser. Rapportør: Erik Hansen.
- 21 Røsnaes: Inga tidsangivelser. Rapportør: Per Ahrenst.
- 22 Fyns Hoved: Inga tidsangivelser. Rapportør: Fyns Hoved Feltbiologiske Station/Lars Hansen.
- 23 Skagen: 21/7 13.00-19.00 (NJ,KP), 22/7 07.00-08.10 + 11.00-17.00 + 18.30-19.25 (KP,NJ), 23/7 07.00-08.10 (KP), 24/7 07.00-08.45 + 16.05-17.45 (KP), 25/7 16.50-17.30 (KP), 28/7 07.00-08.30 + 12.10-15.30 (KP,NJ), 29/7 13.00-18.00 (NJ), 30/7 16.00-18.00 (KP,NJ), 31/7 08.20-09.05 (KP), 2/8 11.20-18.15 (NJ), 3/8 10.15-14.30 + 15.40-18.00 (NJ,KP), 4/8 06.30-08.10 (KP), 9/8 11.30-12.30 (NJ), 10/8 16.30-17.30 (NJ), 11/8 14.00-16.00 (NJ), 12/8 15.45-18.30 (NJ), 13/8 17.45-18.30 (NJ), 14/8 15.45-17.00 (KP), 18/8 14.45-16.45 (NJ), 22/8 05.10-08.10 + 16.00-18.00 (KP), 23/8 16.25-18.00 (KP), 25/8 13.00-17.00 (NJ), 26/8 16.20-18.00 (KP), 27/8 16.00-17.30 (KP), 28/8 15.15-17.45, 29/8 14.00-18.40 (MM,KP,BB,JS,LN), 30/8 16.00-17.45 (KP), 31/8 06.15-09.00 (KP), 1/9 13.00-18.00 (NJ), 4/9 16.05-17.45 (KP), 5/9 05.00-09.00 + 16.00-17.00 (KP,MM), 5/9 15.50-18.00 (EC), 9/9 15.30-17.30 (NJ), 10/9 16.00-18.00 (KP,EC), 11/9 14.00-18.30 (MM,BB,JS,LN,KP,EC), 12/9 05.25-07.10 + 14.45-18.30 (KP,MM), 13/9 15.00-18.15 (KP m.fl.), 14/9 05.15-18.15 (KP m.fl.), 15/9 09.00-12.00 + 15.20-17.45 (KP m.fl.), 16/9 09.25-11.20 + 15.15-17.00 (KP,EC), 17/9 15.00-18.00 (MM), 18/9 10.00-18.15 (KP,BB,MM), 19/9 15.20-18.10 (KP m.fl.), 20/9 16.45-17.45 (EC), 21/9 05.50-12.30 + 15.40-17.40 (KP m.fl.), 22/9 06.00-10.05 + 16.00-17.40 (KP,NJ), 23/9 06.00-10.30 (NJ), 24/9 15.45-17.45 (KP,BB), 26/9 14.40-18.00 (KP,MM,AB), 27/9 12.00-14.30 + 15.45-18.00 (MM,KP), 28/9 06.00-08.50 + 14.30-18.00 (KP m.fl.), 29/9 06.15-08.15 + 14.25-17.50 (KP,AB), 30/9 06.00-10.50 (NJ), 2/10 14.00-14.50 (KP), 14/10 11.15-12.15 (KP), 17/10 15.05-17.00 (KP,TS), 18/10 14.15-17.05 (KP,TS), 19/10 07.05-10.05 (KP m.fl.), 20/10 06.55-09.55 + 10.00-13.00 + 14.45-16.40 (KP,NJ), 21/10 07.00-11.50 + 15.05-17.00 (KP,SC,NJ), 3/11 09.40-11.40 (KP), 4/11 13.30-15.30 (KP), 10/11 08.20-09.20 (KP), 27/11 14.45-15.30 (KP). Rapportører: Alex Bühring, Bjarne Bertal, Erik Christophersen, Steen Christensen, Niels E Jensen, Oluf Lou, Morten Müller, Lena Nyeng, Knud Pedersen og Jesper Sørensen.

STORMFÅGEL / MALLEMUK (Fulmarus glacialis) 1979

Søren Andersen

	april		maj		juni		juli		
	30	1	26	9	30	1	3	15	
Smøgen		1							
Getterön	1	+32							
Morups Tånge	5-2	17-1							
Tyludden			-1						
Kullen	17			2-1			2	1	
Rørvig						2	1		

	juli					august			
	21	22	23	24	25	3	4	12	
Påarp			1 død						
Kullen				1					
Skagen	2	69	53 +20r	300r	50r	4	200r	5	

	august							
	22	23	26	27	28	29	30	31
Skagen	17r	4	20	1	5+5r	10	13	2

	september							
	4	5	6	10	11	12	13	14
Hönö					3	5	2	10-5
Getterön							1-1	1
Tyludden						-3		-1
Kullen						26-3 (32)	9	13-2 (17)
Gilleleje								2
Rørvig						5		1
Skagen	3+1r	7	260	1	48-4	440	41-3	1582

	september							
	15	16	17	18	19	20	21	22
Sotenäset								3
Hönö				82-1 +2r	≥195		10	18
Getterön		-3	-1	5-6	13-8		23-5	2-5
Hovs Haller								2
Kullen		1-1	1		3-1		3	7
Gilleleje	21							
Rørvig	13-2							
Skagen	12	4-1	15	25	8+1r	200r	60	28+11r

	23	24	september			29	30	oktober
			26	27	28		6	
Hönö				27				
Tyludden						-(3-5)		
Påarp							1 död	
Hovs Haller						8-1		
Kullen	2			2	5-1	14		
Gilleleje						15		
Rørvig						10		
Skagen		3r	2+1r	77	7	16	1	

	oktober				november			
	17	18	19	20	21	8	11	18
Smögen				8				1
Sotenäset				24-1				
Hönö				27-1	2			
Getterön							2	
Hovs Haller				3-1				
Hallands Väderö				2-1	40			
Kullen				1	9-1	1		
Skagen	10r	13	32	11	66		-1	

	november
	27
Kullen	16-1

	ialt
Smögen	10
Sotenäset	27-1
Hönö	≥379-7+2r
Getterön	46-29+(32)
Morups tånge	22-3
Tyludden	-(8-10)
Påarp	2 døde
Laxvik	-1 21/10
Hovs Haller	13-2
Hallands Väderö	42-1
Kullen	136-11+(5)
Gilleleje	38
Rørvig	36
Skagen	2947-9+819r

Det er meget svært at finde gengangere, da der er stor variation mellem antallet af sete fugle fra de forskellige lokaliteter. Samtidigt gøres det ikke lettere, at det er meget få fugle, at der er noteret tid ved. Det har derfor kun været muligt at finde eventuelle gengangere mellem Kullen, Rørvig og Gilleleje. Tildels også fra Hovs Haller, da der her er noteret i perioder af 15 minutter.

I tabel 1 er mulige gengangere sammenstillet, og trækshastighederne udregnet.

Med hensyn til fuglen den 15. september, hersker der del usikkerhed, eftersom det ikke vides, hvorfra fuglen kom inden den ved Gilleleje trak mod nord. Hvis den kom fra øst, kan det dreje sig om den samme fugl, som trak mod øst ved Rørvig kl. 11.10.

tabel 1

12 september	vind VNV 6 (Beaufort)				
Kullen	1 08.44	1 09.32	1 09.38		
Rørvig	2 10.10	1 10.58	2 11.02		
flyvetid	1.26	1.26	1.24		
hastighed km/t	41,16	41,16	42,14		
14 september	vind VNV 7-5				
Kullen	1 05.57				
Gilleleje	1 06.17	1 06.20			
flyvetid	0.20	0.23			
hastighed km/t	66,00	57,39			
15 september	vind N 4				
Rørvig	1 E 11.10				
Gilleleje	1 N 12.25				
flyvetid	1.15				
hastighed km/t	29,59				
29 september	vind V 5 - NV 5-6 - NNV 4				
Kullen	1 08.48	1 09.44	1 11.08	1 11.08	1 11.43
Rørvig	1 10.26	1 11.10	1 12.24	1 12.25	2 13.00
flyvetid	1.38	1.26	1.16	1.17	1.17
hastighed km/t	36,73	41,26	46,57	45,97	45,97

Fig. 1 viser en sammenstilling af de fugle der er set den 29 september ved Hovs Haller, Kullen og Rørvig. Der er regnet med at det tager ca. tre kvarter at flyve fra Hovs Haller til Kullen og yderlig halvanden time til Rørvig. Der er herefter sat pile mellem eventuelle gengangere.

fig 1 29 september

Hovs Haller 08.00 - 13.00

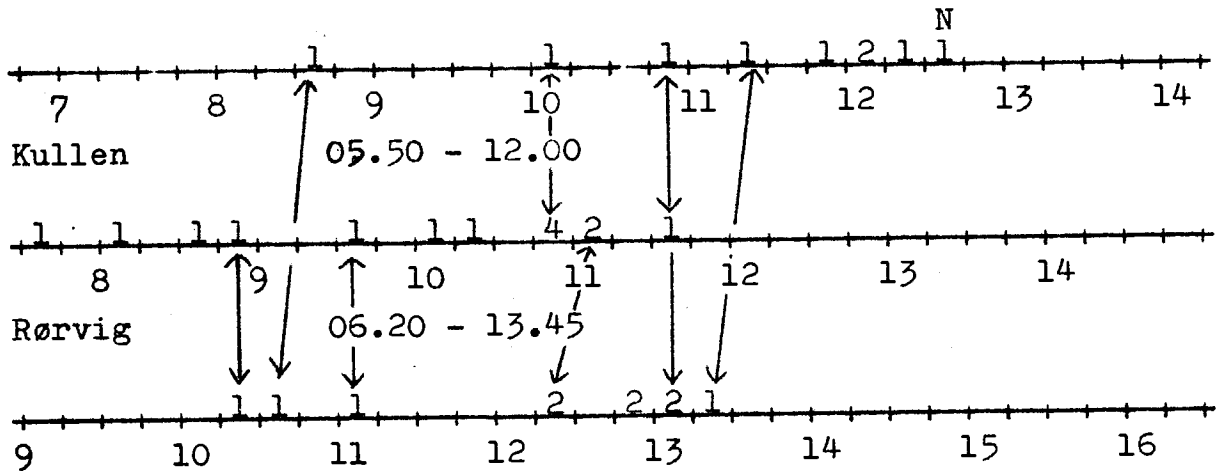
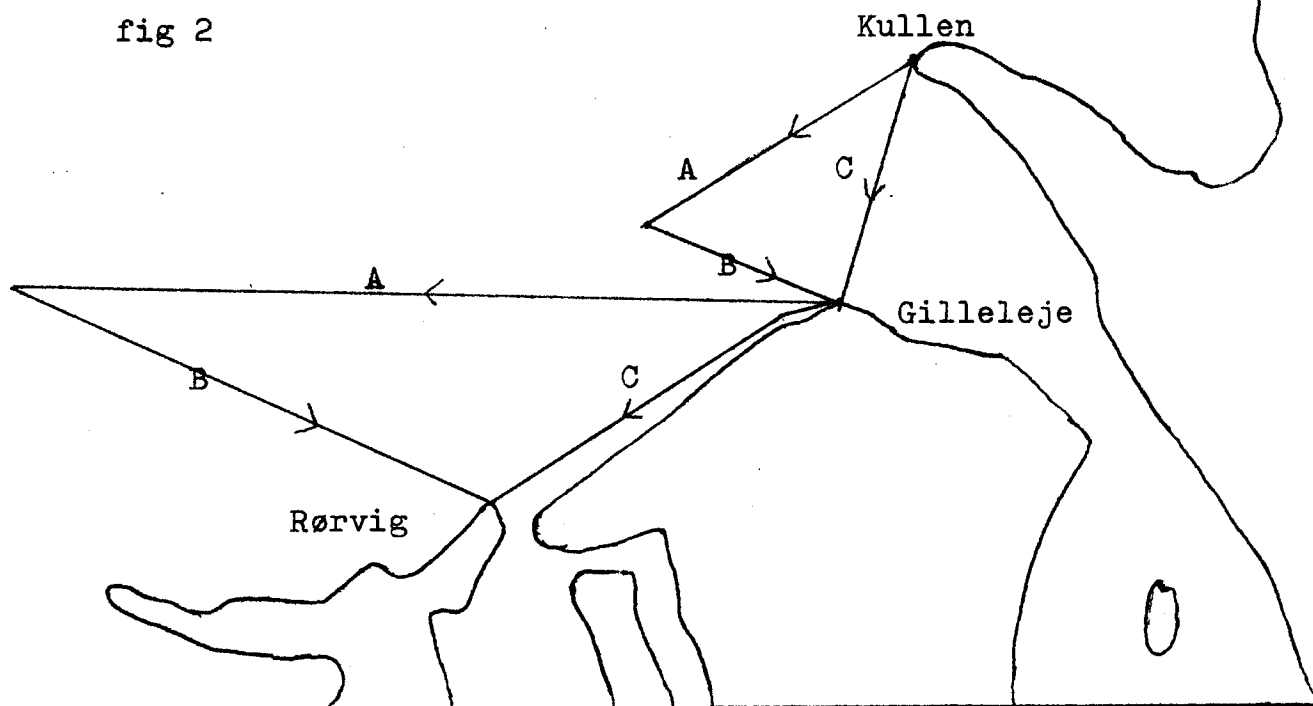

fig 2

	Kullen - Gilleleje - Rørvig	
A = egenhastghed	72 km/t	73 km/t
B = vindhastighed	46 km/t	46 km/t
C = trækhastighed	58 km/t	35 km/t

Fig. 2 viser en udregning af fuglenes egenhastighed, da træk-
hastigheden jo er bestemt af vindforholdene.

Teoretisk set er trækhastigheden lig med vektorsummen af egen-
hastigheden og vind hastigheden. Dette har været til grund for
udregningerne.

Det formodes at fuglenes trækroute fra Kullen til Rørvig går
via Gilleleje. Desværre har det ikke været muligt at følge
nogle fugle hele vejen; men man har mulige genganger, under
samme vindforhold, mellem Kullen og Gilleleje, og Kullen og
Rørvig, henholdsvis den 12. og 14. september. Udfra tabel 1
kan man udregne træktiden mellem Gilleleje og Rørvig til
1 time og 3 minutter. Trækhastigheden mellem Gilleleje og
Rørvig bliver herved ca. 35 km/t, mens den mellem Kullen
og Gilleleje er ca. 58 km/t, hvilket er en ret stor forskel.
Regner man egenhastigheden ud kommer man til henholdsvis
73 og 72 km/t. Hvilket må siges at være så enslydende, at
det er værd at arbejde videre på, når det bliver muligt at
få noget bedre materiale. Både med hensyn til nøjagtige tider,
og vejr oplysninger for hver fulde time.

LIROR / SKRÅPER i Kattegatt 1979

Mats Peterz

Går lira / Sodfarvet skråpe (Puffinus griseus)

Totalsumman för observerade grå liror i Kattegatt slutade 1979 på ca 120 exemplar. Detta är knappt hälften så många som rekordåret 1978 (se HiK 1978) men kan ändå betraktas som normalt.

Årets observationer redovisas i tabell 2. Högsta totalsummor rapporteras från Kullen (30 ex mot SW, 2 ex mot N), Skagen (24 ex mot W-NW) och Hallands Väderö (21 ex mot SW, 1 ex mot N). På den senare lokalen förekom bevakning endast under 15 dagar i oktober. Iakttagelserna är spridda på relativt många observations-tillfällen men med en markant koncentration till dagarna 20-21 oktober.

I tabell 1 har jag sammanställt ett antal observationer av grå liror vid några lokaler varifrån tider rapporterats. Passertiderna har kombinerats ihop med varandra i flera olika alternativ. För varje alternativ har fågelns hastighet korrigerad för vindriktning och vindstyrka beräknats. Denna brukar benämnas egenhastighet eller kurshastighet (V_k). I beräkningarna reducerades de vid väderstationerna uppmätta vindhastigheterna med 30%.

Intressantast är kanske materialet från den 21 oktober med 4, 7 och 2 passer-tider från Hallands Väderö, Kullen och Gilleleje. Bara genom att kombinera detta lilla antal tider på olika sätt får man ett mycket komplicerat mönster av olika alternativ (alla är naturligtvis inte möjliga samtidigt). De beräknade kurshastigheterna varierar denna dag mellan 39 och 68 kilometer/timme, varav en majoritet (11 av 18) inom intervallet 41-50 km/tim.

Tabell 1. Passertider och beräknade kurshastigheter (V_k) för grå liror i Kattegatt 1979. Om inte annat anges avser passeriden ett observerat exemplar.

Datum	Lokal 1	Lokal 2	Passertider vid 1 o 2	V_k (km/tim)
20/10	Sotenäset -	Hönö	06.55 - 08.45	49
			06.55 - 09.50	34
			08.20 - 09.50	59
			08.30 - 09.50	66
20/10	Hovs Hallar -	Hallands Väderö	07.16 - 07.39	67
			11.55 - 12.19	66
17/10	Hallands Väderö -	Kullen	08.35 - 09.11	45
20/10	Hallands Väderö -	Kullen	07.39 - 08.05(2)	64
			13.08 - 13.50	56
21/10	Hallands Väderö -	Kullen	06.56 - 07.14	68
			06.56 - 07.33	45
			07.15 - 07.33	68
			07.35(2) - 08.38	39
			07.35(2) - 08.40	39
			09.15(2) - 09.41	53
			09.15(2) - 09.45	49
09.15(2) - 10.00	42			
21/10	Kullen -	Gilleleje	07.14 - 08.30	41
			07.33 - 08.30	44
			08.38 - 09.25	47
			08.40 - 09.25	48
21/10	Hallands Väderö -	Gilleleje	06.56 - 08.30	45
			07.15 - 08.30	50
			07.35(2) - 08.30	58
			06.56 - 09.25	40
			07.15 - 09.25	42
			07.35(2) - 09.25	43

Tabell 2. Grå lira / Sodfarvet skräpe i Kattegatt 1979.

	September														Oktober				November				Totalt															
	4	5	6	11	12	13	14	15	16	18	19	21	22	23	27	28	29	30	17	18	20	21		3	5	11	27											
Sotenäset																					3															3		
Öckerö																																			1	1		
Hönö											1					1					2															4		
Getterön							1			1	6-1		2-2				1																	1		12-3		
Glommen																																			2	2		
Morups Tånge													2+1R																							2, 11R		
Tyludden						-1																													-1	-2		
Laxvik													-1																							-6	-7	
Hovs Hallar																					2															2		
Hallands Väderö																			1	1	6	13-1														21-1		
Kullen							4-1	1	1					3		2		1	3	1		3	7-1	1	1								2		30-2			
Gilleleje										1	1																									2	1	5
Rörvig										1	1																									1	1	4
Skagen	1	1	4	2	1		4	1							2	1	1																			24		

Mindre lira / Almendelig skråpe (Puffinus puffinus)

Sammanlagt gjordes 1979 11 observationer av mindre liror i Kattegatt (tabell 3). Drygt hälften av iakttagelserna gjordes under vår- och sommarmånaderna. I jämförelse med grå lira föreligger här en markant skillnad. Om man studerar häckningsbiologin för mindre liran i norra Atlanten och Nordsjön finner man att de anländer till häckningsplatserna i februari - april och flyttar bort (till Sydamerikas kuster) i juli - oktober (Cramp m.fl. 1977). Ett fynd av mindre i Kattegatt i november vore därför egentligen mer sensationellt än ett i t.ex. juni. Fördelningen av observationerna över året är säkert starkt påverkad av stormfrekvensen. Sålunda vågar man nog påstå att mindre liran uppträder sällsynt i Kattegatt under de många stormarna i september - november och mer eller mindre regelbundet vid de fåtaliga och oftast mindre intensiva vår- och sommarstormarna, som dessutom vanligen är mindre väl bevakade.

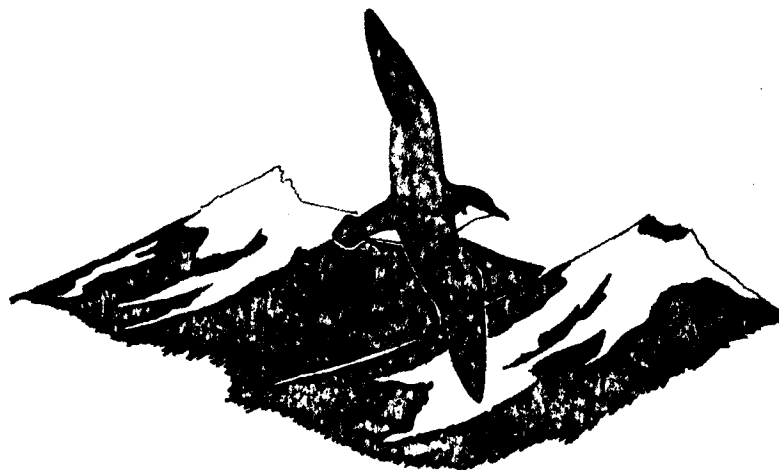
Av alla observationer av mindre liror 1979 sammanföll endast två på samma dag, den 30/4 (se tabell 3). Om det rör sig om samma fågel förflyttade den sig från Morups Tånge till Kullen på 221 minuter, alltså med en hastighet av ca 22 km/tim (kurshastighet ca 55 km/tim).

Tabell 3. Mindre lira / Almendelig skråpe i Kattegatt 1979

	30/4	1/5	30/6	22/7	24/7	15/9	27/9	20/10	4/11	Totalt
Hönö							1		1	2
Morups Tånge	1	-1								1-1
Hallands Väderö								1		1
Kullen	1									1
Gilleleje						1				1
Rörvig			1							1
Skagen				2	1					3

Obestämd lira / Skråpe sp (Puffinus sp)

Under 1979 observerades sammanlagt drygt 10 liror i Kattegatt som inte bestämdes till art. Från Getterön rapporteras bl.a. 4 ex mot S den 13/9, från Laxvik 2 ex mot N den 21/10 (jfr. grå lira samma dag) och från Griben 1 ex mot W-NW den 21/10.

STORMSVALOR (Hydrobatidae) I KATTEGATT.

Christer Johansson

Stormsvala, Lille stormsvale (Hydrobates pelagicus).

1S Hönö kl. 07.55 den 22.9

1N Getterön kl. 10.05 den 22.9

1S Glommen, 1 km N Morups Tånge 29.9

1 ex rastade på Hallands Väderö 19.10

1 ex funnen svårt medtagen i Rösås på västsjälland den 27.11. Den togs omhand på en skola men dog dagen efter.

Det kan ha rört sig om samma fågel på Hönö och Getterön den 22.9 (observera dock sträckriktningarna). Avståndet är ca: 80 km och tidsskillnaden 2h och 10 min. Medelflyghastigheten blir, om det rörde sig om samma fågel ca: 37 km/h. Vinden var vid tillfället ungefär 10 m/s

Klykstjärtad stormsvala, Stor stormsvale (Oceanodroma leucorhoa).

1 SV Hönö 19.9

2 S Glommen, 1 km N Morups Tånge 21.9

1 NW Rörvig 23.9

1 S Glommen 29.9

1 S Hönö 20.10

1 S Hönö 5.11

Obestämd stormsvala (Hydrobatidae sp.).

En observation vid Gilleleje i januari.

1 S 1/5 Getterön

1 S 19/9 Hönö

SULE / HAVSSULE (*Morus basanus*) 1979

Lasse Braae

Som det fremgår af tabellen på næste side, var 1979 ikke noget bemærkelseværdigt Sule år. Forekomsterne på de fleste steder må betegnes som normal.

Desværre er kvaliteten af det indrapporterede materiale ret inhomogent. Nogle steder er der tider på alle fugle, andre steder er iagttagelserne ikke engang opdelt i tidsperioder. Forhåbentlig forbedres dette fra næste år, hvor vi får standardiserede indrapporteringsskemaer.

Som sagt er en videre analyse af materialet ret vanskelig, dog forligger der en del tilfælde, hvor det sandsynligvis er muligt at følge den samme fugl.

Dato	Lokalitet 1	Lokalitet 2	Tid/er (min)	Hastighed (km/t)
20/10	Hallands Väderö	Kullen	50	22
14/9	Kullen	Gilleleje	25, 32, 55, 50, 42, 49	24-53
14/9	Kullen	Rørvig	101, 97, 69, 100, 65	35-55
14/9	Gilleleje	Rørvig	76, 69, 76	29-32

Det mest rimelige er nok at antage hastigheder (i.e. traekhastigheder) på 25-35 km/t. Hvorvidt hastigheder på op til 55 km/t er mulige må endnu stå hen i det uvisse.

SULE / HAVSSULA (Morus bassanus) i Kattegatt 1979.

	April		Maj					Juli					Augusti						
	29	30	1	2	3	5	25	3	15	21	22	23	24	3	12	15	29	30	31
Sotenäset			25													1			
Sandö, Smögen																			
Hönö																			
Getterön	10	35																	
Glommensten																			
Morups Tånge	3	14																	
Tyludden																			
Mellbystrand				-1		1													
Hovs Hallar																			
Hallands Väderö																			
Arild			1																
Kullen	7	18			6		3	2											
Gilleleje																			
Rörvig	1								1+1R										
Gniben																			
Skagen	1									4	7	2	5	1	2		5	10	8

	September														
	4	5	6	11	12	13	14	15	16	17	18	19	21	22	23
Sotenäset							2-2								50
Sandö, Smögen															
Hönö				6	12	65	2-3			5	71-4	280	20		
Getterön						4-1					19-3	5	15-1	2	
Glommensten														4	
Morups Tånge												15		25	
Tyludden					1		4								
Mellbystrand															
Hovs Hallar															
Hallands Väderö															
Arild															
Kullen				2	6	40	16	1			6	21	1		
Gilleleje							19								
Rörvig				1	5		7						1	1	
Skagen	1	5	98	10	36	6	175	48	14	8	7	41	228	128	38

	September						Oktober				November			Total
	24	26	27	28	29	30	17	19	20	21	4	5	27	
Sotenäset									2					25/57
Sandö, Smögen									3					
Hönö			1						7	1R	1	1		479
Getterön														45/50
Glommensten														
Morups Tånge														17/40
Tyludden														
Mellbystrand														
Hovs Hallar									1					
Hallands Väderö									2	1				
Arild														
Kullen					1				2	4			-1	34/103
Gilleleje														
Rörvig									1	2				1/20
Gniben										7				
Skagen	5	6	4	25	14	6	4	5	11	13	2			1/982

Rastende fugle ved Skagen er ikke taget med i oversigten.
Tallene i total angiver dels forår, dels efterår.

Forekomsten af kjoever (Stercorariidae) i Kattegat - efteråret 1979.

Erik Vikkelsø Rasmussen

LABB/ ALMINDELIG KJOVE (Stercorarius parasiticus).

Forårsmaterialet er så tilpas beskedent, at det ikke skal omtales i denne lille oversigt.

Efteråret 1979 gav ikke mindre end i alt 1.219 indrapporterede Alm. Kjoever fra lokaliteter i Kattegat, og må derfor betegnes som en virkelig god sæson. Det skal dog bemærkes, at vi ligesom for 1978 næsten intet har fået ind fra gode kjovelokaliteter som Sotenåset, Morups Tånge m.m., så det reelle antal sete kjoever i 1979 er rimeligvis noget større. Endvidere må vi notere os, at året er et rekordår, med betydeligt flere trækkende kjoever end i 1978, som også var et godt efterår. Det skal nævnes, at september 1979 gav 81,5 % af samtlige fugle, at der kun foreligger 21 individer fra oktober måned, og 13 fra november måned.

Tabel 1 viser samtlige lokaliteter, hvorfra vi har modtaget materiale om kjoever, og man ser straks, at Skagen står for den overvejende del af materialet, men dette kan jo ikke undre nogen. I det sydlige Kattegat står Kullen og Rørvig som de bedste lokaliteter, med henholdsvis 73 og 96 artsbestemte eksemplarer, og i hvert fald for Rørvig, er der tale om et rekordår. At der ikke er set flere ved Tisvildeleje, Gniben m.fl. og til dels Gilleleje, skyldes udelukkende den noget tilfældige og manglende obsaktivitet på de rette dage. For Rørvigs vedkommende, er der tale om det højeste aktivitetsniveau for havfugle nogen sinde.

Med hensyn til den procentvise fordeling på adulte, juvenile og faser, er disse vist i Tabel 2. Procenten er beregnet på de artsbestemte fugle, men jeg har fundet det rigtigst også at medtage de ubestemte i totalen også. De tre bedste dage er taget med, og det er d. 14/9, 15/9 og 29/9. Lokalt har der været bedre dage, men fra netop disse er der et repræsentativt materiale fra flere lokaliteter med aldersbestemte fugle. På dagene 14/9 og 29/9 er der store uoverensstemmelser mellem det sydlige- og nordlige Kattegat. 14/9 passer fordelingen smukt imellem Gilleleje og Rørvig, bl.a. med ingen juv., som Skagen imidlertid har 39,5 % af og Kullen 10,0 % ! Den 29/9 kan slet ikke kommenteres.

15/9: Denne dag med et meget stort træk på samtlige lokaliteter viser overraskende nok store ligheder med hensyn til fasefordelingen. Ungfuglene (juv., 1. års) viser hele 26,6 %, 15,4 % og 24,1 % ved henholdsvis Gilleleje, Rørvig og Skagen. En stor del af årets produktion må uden tvivl have trukket sydpå denne dag, med en så stor procent juvenile fugle. Mellemfase og mørk uspecificeret harmonerer også pænt sammen, hvorimod dette ikke kan siges om ad. lys fase, mellem Rørvig og Kullen contra Skagen.

Andelen juv. denne sæson var meget høj, og Meltofte (1979) angiver, at juv-andelen ved Blåvåndshuk når sit max. omkring først i september med 10-20 %, beregnet på et materiale af 5.000 fugle i årene 1963-

1977. I de kommende år bedes man venligst indsende samtlige kjoever, med angivelse af de faser m.m., som er angivet i tabellen !

Almindelig Kjoever er aldeles uegnet til at finde gengangere, hvorfor der ikke er gjort noget forsøg på dette.

Tabel 1 Labb/ Almindelig Kjøve - efteråret 1979.

	juli							august										
	1	21	22	24	25	28	30	31	2	3	4	5	9	10	11	12	13	
Hönö																		
Sotenäset																		
Getterön																		
Morups Tånge																		
Hallands Väderö																		
Hovs Hallar																		
Tyludden																		
Kullen		1																
Gilleleje												1						
Tisvildeleje																3		
Rørvig	1																	
Gniben																		
Røsnæs																		
Fyns Hoved																		
Skagen		3	11	2	3	8	2	2	1	3	4	2	4	9	3	23	3	
	august							september										
	18	22	23	25	26	27	29	30	31	1	2	4	5	6	9	10	11	12
Hönö																	1	5
Sotenäset																		
Getterön																		
Morups Tånge																		
Hallands Väderö																		
Hovs Hallar																		
Tyludden																		4
Kullen																		
Gilleleje																		
Tisvildeleje																		
Rørvig					3					1	1				1		1	10
Gniben																		
Røsnæs																		
Fyns Hoved																		
Skagen	3	7	2	4	5	5	32	20	25	11		45	57	11	11	19	72	43
	september																	
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28		
Hönö	3	6				5	4			4						7		
Sotenäset																		
Getterön	5			3		14	2		17									
Morups Tånge							2											
Hallands Väderö																		
Hovs Hallar																		
Tyludden		1							2	2								
Kullen	4	10	11		2	3	5	1	1	2	5		5		4	2		
Gilleleje		4	15				2											
Tisvildeleje																		
Rørvig		9	39								1			1				4
Gniben																		
Røsnæs																		
Fyns Hoved																		
Skagen	15	43	29	22	15	65	28	8	49	23	21	24		40	29	25		

Tabel 1 fortsat

	september		oktober					november				Total		
	29	30	13	17	18	19	20	21	5	11	13			27
Hånø							3	2			3		43	
Sotenåset													0	?
Getterön										1			42	
Morups Tånge													2	
Hallands Väderö				1	1	1	2	2					7	
Hovs Hallar													0	?
Tyludden										1			6	
Kullen	1		1					6	2			5	73	
Gilleleje													21	
Tisvildeleje												1	1	?
Rørvig	20											1	96	
Gniben								1					1	?
Røsnæs													0	?
Fyns Hoved													0	?
Skagen	26	11					1						927	

Tabel 2. Den procentvise fordeling på faser og alder, Læbb/Almindelig Kjøve.

	ad lys fase	mellem fase	ad mørk fase	immat.	juv. 1 års	mørk uspec.	uspec.	kjøve spp	Kjøver ialt :
<u>14/9</u>									
Kullen	20,0				10,0	40,0	30,0		10
Gilleleje	50,0		50,0						4
Rørvig	66,6		33,3					1	10
Skagen			9,3	7,0	39,5	44,2			43
<u>15/9</u>									
Kullen	27,3					18,2	54,5		11
Gilleleje					(26,6)			14	15-33
Rørvig	20,5	5,1	2,6		15,4	56,4		9	48
Skagen	3,4	3,4		6,9	24,1	41,4	20,7	1	30
<u>29/9</u>									
Kullen							100,0		1
Rørvig	10,0	5,0	5,0			80,0		3	23
Skagen	11,5			7,7	42,3	38,5			26

STORLABB/ STORKJOVE (Stercorarius skua).

Efterårssæsonen 1979 har uden tvivl været en af de mest udbytterige nogen sinde, idet ikke mindre end 153 Storkjover er ført ind i dagbøgerne fra Kattegat. Med i alt 124 fugle står Skagen som den suverænt bedste lokalitet. De øvrige ex. fordeles mellem Hönö (14), Getterön (2), Hallands Väderö (2), Hovs Hallar (1), Kullen (8) og Gilleleje (2). For en gangs skyld, er det muligt at plukke et par gengangere.

1.	14/9	Kullen	2 SW	6.25	52 min./ 22 km.
		Gilleleje	1 SW	7.17	= 25,3 km/t.
2.	20/10	Hallands Väderö	1 W	7.05	80 min.
		Kullen	1 SW	8.25	

(Dette eksemplar kunne kendes på, at den havde meget lidt hvidt på vingernes overside, hvilket er noteret på begge lokaliteter).

Kullen kan præsentere 8 fugle, eller 29,6 % af samtlige svenske fra efteråret 1979. I perioden 1970 - 1978 tegnede Kullen sig for i alt 38,0 % af de svenske fugle (Rasmussen in press.). Med 27 fund fra Sverige i 1979 må det betegnes som et godt år, idet gennemsnittet i 1970 - 1978 gav 11 ex. (99 fugle på 9 år) (Rasmussen in press.). De store mængder Storkjover i det nordlige Kattegat og Skagerrak i 1979 syntes alligevel ikke at have berørt det øvrige Kattegat væsentligt, selvom hovedparten ved Skagen (f.eks. 40 trk. NW 14/9) trækker ud af Kattegat. De er rimeligvis ikke nået længere sydpå end til Læsø, under de hårde vestenvinde der herskede på det tidspunkt. Flere gode kjovelokaliteter, f.eks. Rørvig, har således ikke én eneste fra 1979 !

I Tabel 3 fremgår tallene fra diverse lokaliteter.

Tabel 3. Storlab / Storkjove - efteråret 1979.

	juli			august		september								
	21	22	24	3	12	5	12	13	14	15	16	17	18	19
Hönö								1	1				5	6
Getterön									1					
Hallands Väderö														
Hovs Hallar														
Kullen														1
Gilleleje														1
Skagen	2	6	1	1	2	1	8		40	12	2	5	3	4
	september						september				oktober			Total
	20	21	22	23	24	26	27	28	30	2	20	21		
Hönö												1		14
Getterön			1											2
Hallands Väderö												2		2
Hovs Hallar												1		1
Kullen										1	1	1		8
Gilleleje														2
Skagen	4	8	12	1	2	2	3	4	1					124

BREDSTJÄRTAD LABB/ MELLEMKJOVE (Stercorarius pomarinus).

En af de meget sjældne forårsobs foreligger: 1/5 1 ad. lys fase trk.
S Gubbanäsan, Getterön.

Årets resultat må betegnes som ret normalt for det sydlige Kattegat, men alligevel noget skuffende, set på baggrund af det høje antal registrerede kjoever generelt. I det nordlige Kattegat må resultatet betegnes som værende tilfredsstillende.

Af i alt 1.469 registrerede kjoever i Kattegat i efteråret 1979, blev kun 2,5 % noteret som Mellemkjoever !

Observationerne er som følger:

Hönö: 20/10 4, 9/11 1.
Morups Tånge: 19/9 1.
Getterön: 19/9 1, 21/9 1.
Gilleleje: 14/9 1, 27/11 2.
Rørvig: 27/11 2.

Igen er det Skagen der imponerer, idet der er rapporteret omkring 24 ex., men her iblandt er der enkelte gengangere. Disse fugle har følgende fordeling:

mørk fase	12,5 %	lys fase	33,3 %
imm. mørk	8,3 %	imm. lys	12,5 %
1. års	25,0 %	uspec.	8,3 %

Den lyse fase var således den hyppigste, med i alt 8 ex.

Se iøvrigt Tabel 4.

Tabel 4. Bredstjärtad Labb/Mellemkjoever - efteråret 1979.

Alle observationer er fra Skagen.

september														
9	14	15	17	18	19	21	22	23	24	26	27	28	29	30
2	3	1	3	1	1	7	5	3	2	2	2	2	2	4
oktober				november		Total:								
18	21	3	27											
1	2	1	0	< 24										

FJÄLLABB/ LILLE KJOVE (Stercorarius longicaudus).

I alt 3 ex. foreligger dokumenteret fra Skagen, og resultatet fremgår af Sjældenhedsudvalgets/Raritetsskudkomiteen's årsliste. Alle 1. års og fra medio - ultimo september. Desuden Hönö 12/9 1 og Mellbystrand 2 juv. i oktober uden dato. Således i alt 6 ex., hvilket er noget over middel.

LABB SPP./ KJOVE SPP. (Stercorarius non. det.).

Af i alt 1.469 iagttagne kjoever i Kattegat i efteråret 1979, var der kun ca. 3,6 %, der ikke direkte kunne artsbestemmes, og af disse 54 ex. er ca. 44,4 % fra den 15/9 !

Hönö: 12/9 1, 20/10 5, 14/11 1 = 7
Glommen: 11/11 1 = 1
Kullen: 21/10 1 = 1
Gilleleje: 15/9 14 W, 16/9 1 SE, 19/9 2-3 W = 17-18
Rørvig: 14/9 1, 15/9 9, 28/9 1, 29/9 2 = 13
Skagen: 11/9 1, 15/9 1, 21/9 2, 26/9 1, 21/10 1 = 6

DVÄRGMÅS / DVAERGMÅGE (Larus minutus)

Christer Johansson

I tabellen nedan följer årets dvärgmåsobservationer samt fördelningen av observerade fåglar över hösten. Totalt observerades 76 ex. Det låga antalet beror främst på att få fåglar observerats vid Skagen, men även på de övriga lokalerna har det observerats färre fåglar än de två senaste säsongerna. Av de 76 exemplaren blev 70 åldersbestämda, 53 juvenila samt 17 adulta fåglar.

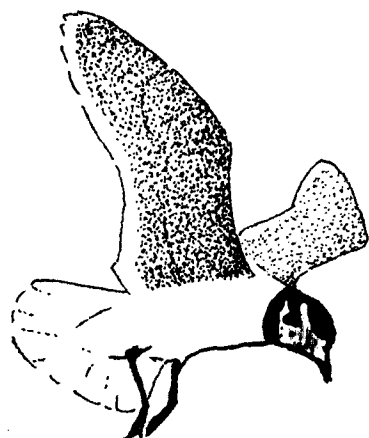
	juli	augusti						september							
	22	2	22	25	26	28	30	31	1	5	9	10	11	12	13
Hönö															
Hallands Väderö															
Kullen															
Gilleleje															
Rörvig				1N	1NW				1W				2W	1S+1SW	10SW
Skagen	1R	1R	1S			1NW	1R	2NW		1R	1R	2R	1R	2NW+1SW	

	september									
	14	15	16	19	21	22	24	26	27	28
Hönö	1S+1R								1S	
Hallands Väderö										
Kullen	2SW									
Gilleleje		1E+2W								
Rörvig			2W-NW+1R							
Skagen	1R		1NW	1R	3NW	1NW+4R	1R	1NW	2R	1NW+4R

	september		oktober		november		
	29	30	20	21	5	14	27
Hönö			2S			1S	
Hallands Väderö				1WSW			
Kullen					1SW		2SW+1NE
Gilleleje		1W					
Rörvig							
Skagen	1NW+1R		1NW				

Totalsiffror för dvärgmåsen 1979:

Hönö	5 S, 1 R
Hallands Väderö	1 WSW
Kullen	5 SW, 1 NE
Gilleleje	3 W, 1 E
Rörvig	1 S, 11 SW, 4 W, 2 NW, 1 N, 1 R
Skagen	1 S, 1 SW, 14 NW,

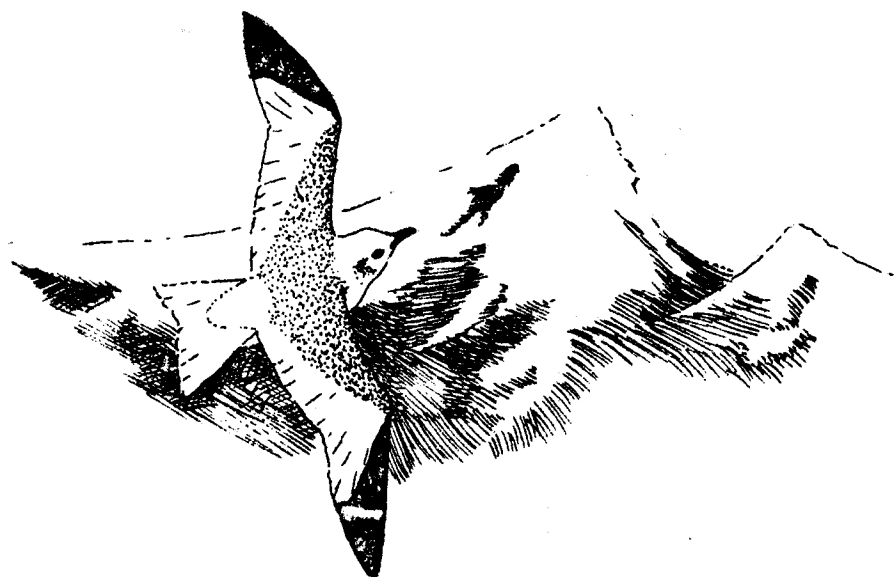
TÄRNMÅS / SABINEMÅGE (Larus sabini)

Christer Johansson

Under 1979 gjordes 12 observationer av tärnmås, 7 juvenila, 4 adulta och en av ospecificerad ålder.

- 1 juv rastande Getterön 14/9
- 1 juv mot WNW Rörvig 15/9 kl. 10.45
- 1 juv mot S Hönö 19/9
- 1 ad mot S Hönö 19/9
- 1 ad mot S Getterön 21/9
- 1 juv mot S Hönö 27/9
- 1 ad mot S Hönö 27/9
- 1 juv mot S Sotenäset 20/10 kl. 07.10
- 1 juv mot S Getterön 20/10
- 1 ex mot NW Fyns Hoved 21/10 kl. 08.10
- 1 juv mot N Tyludden 7/11
- 1 ad rastande, senare sträckande mot S, Trången, N Tyludden 27/11

Kan det möjligen ha rört sig om samma fågel vid Sotenäset och Getterön den 20/10? Tyvärr har jag inte lyckats få fram någon tid för observationen vid Getterön. Även observationen vid Fyns Hoved dagen efter kan vara av intresse. Observationerna vid Getterön och Rörvig 14 resp. 15/9 kan vara av liknande intresse. Vidare spekulationer lämnar jag åt läsaren.

Tretåig mås/Ride (Rissa tridactyla)

Bertil Oldén

Förekomsten av Tretåig mås i Kattegatt 1979 kan betecknas som normal. Observationer från perioden sept - nov dominerar således, men även övriga månader finns representerade i materialet. Totalsiffran över sträckande måsar vid de sex bäst bevakade lokalerna (Hönö, Getterön, Kullen, Gilleleje, Rörvig och Skagen) kom att stanna vid 98 000. Detta kan jämföras med motsvarande siffra för (hösten) 1978, 102 000. Skagen svarar båda åren för ungefär hälften av observationerna (HiK 1978).

Sträcksummor och sträckriktningar vid de inledningsvist nämnda lokalerna redovisas i tabell 1. Det kraftiga nordsträck som observerades vid Getterön 1978 har ingen motsvarighet 1979. Rörelserna av Tretåig mås i Kattegatt 1979 följer istället det "normala mönstret", med S-SW sträckande fåglar längs Svenska kusten och W-NW sträckare längs Själlandskusten (HiK 1978, Pettersson&Unger 1972, Peterz 1978). Dominerande sträckriktning vid Skagen är W-NW (1978: 97.8 %, 1979: 100 %).

Tabell 1. Antal sträckande Tretåiga måsar vid olika lokaler 1979 fördelat på sträckriktningar (i procent) och totalt.

	N-NE	E-SE	S-SW	W-NW	osp	n 100 %
Hönö			100			27 528
Getterön	0.3		96.2		3.5	10 415
Kullen	5.9		94.1			7 532
Gilleleje		0.2		99.7	0.1	2 588
Rörvig	0.3	0.8		98.9		1 243
Skagen				100		48 800
						<u>98 106</u>

Observationsmaterialet för 1979 finns sammanställt i tabellform, se Appendix. Medan lokalerna utmed Svenska västkusten och Själlands nordkust hade sina toppdagar i slutet av hösten (20 okt - 27 nov), inföll de bästa sträckdagarna vid Skagen redan i september (12.9 och 28.9). Liksom föregående år saknas rapporter från Jyllands östkust.

Observationerna under några intressanta dagar har specialgranskats och redovisas nedan.

12 och 28 september

Årets högsta dagssumma noterades vid Skagen den 12 sept, då under 5 1/2 timmar 25 000 Tretåiga måsar beräknades ha lämnat Kattegatt med kurs mot NW. Samma dag och under en något längre tid (7 timmar) inräknades intressant nog endast 100 ex mot S vid Hönö. Nästa stora sträckdag, också vid Skagen, inföll den

28 sept, med 10 000 ex mot W. Båda dagarna karakteriserades av måttliga till friska NW-vindar. (Vid Skagen är det tydligen regel snarare än undantag att måsarna sträcker ut mot vinden, jämför HiK 1978). Slutligen kan man notera att rastande måsar observerades vid Skagen under så gott som hela september och att flest rastare iaktogs veckan innan resp. sträckdag (8 000 ex den 5.9 och 6 000 ex den 22.9).

20 - 21 oktober

Siffrorna från Sotenäset och Hönö den 20.10 (se tabell 2) kan tolkas på flera sätt. Ett från W-NW dominerat insträck av Tretåig mås längs hela Svenska Bohuskusten antyder en möjlighet. Kustlinjens förmåga att samla upp och, med vindens hjälp (W, se dock väderöversikten), driva de sträckande måsarna mot söder, skulle i så fall mycket väl kunna förklara den stora skillnaden i sträcksummor mellan lokalerna. En annan möjlighet är att stora mängder måsar rastat innan den 20:e rastat i farvattnen mellan de båda lokalerna. Ett i gryningen påbörjat sträck mot S skulle endast beröra Hönö och här medföra en tidig sträck kulmination. Tyvärr saknas protokoll från lokalen, observatören låter dock antyda i sin rapport att sträckintensiteten avtog vid 9-10 tiden.

De relativt låga sträcksummorna från övriga lokaler den 20.10 kan delvis förklaras med att "Hönömåsar ej hunnit ner i södra Kattegatt" innan kvällen. Denna teori stöder sig också på sträckprotokollen från Hallands Väderö och Kullen, vilka visar på en fördröjd sträck kulmination till nästföljande morgon (se fig 1). De fortfarande relativt låga dagssummorna vid lokalerna i södra Kattegatt den 21.10 antyder dock även att stora mängder måsar har "försvunnit" på vägen ner längs Svenska västkusten. Uppgiften från Laxvik tyder på att en del av dessa måsar vänt och påbörjat ett sträck mot N innan de nått de sydligaste lokalerna.

Utsträcket vid Skagen den 21.10 är storleksmässigt helt jämförbar med noteringen från Hönö dagen innan. Det är svårt att härav dra några slutsatser, men helt osannolikt är det givetvis inte att det är frågan om delvis samma måsar vid båda observations-tillfällena.

Tabell 2. Observationer av Tretåig mås 20 -21 okt. Antal ex, sträckriktning och observationstid vid olika lokaler redovisas.

	20 oktober		21 oktober	
Sotenäset	150 S	(6.40-13.00)		
Hönö	6 000 S	(6.45-16.00)	100 S	(6.45-10.00)
Laxvik			100 N	(?)
Hovs Hallar	182 SW-W	(6.30-13.00)		
Torekov	1 S	(10.55-11.55)		
Hallands V-ö	313 WSW	(6.20-17.00)	478 WSW	(6.20-13.20)
Kullen	272 SW	(6.30-14.20)	625 SW	(6.30-10.40, 13.45-15.45)
Gilleleje			1 060 W	(7.15-10.30)
Gniben			50 W	(?)
Rörvig	22 W-NW	(8.45-14.15)		
Skagen	1 000 Rast.	(7.15 tim)	5 000 NW	(7.00-11.50, 15.05-17.00)

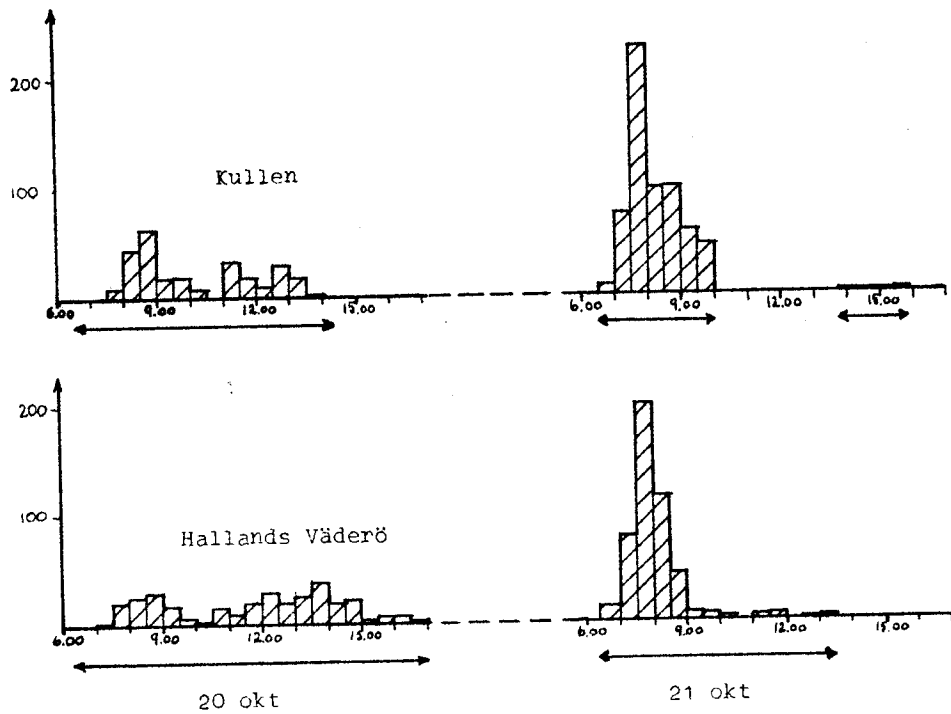

Fig. 1. SW resp. WSW-sträckande Tretåiga måsar vid Kullen och Hallands Väderö 20-21 okt fördelat på halvtimmar. Helderagen linje under x-axeln markerar observationstid.

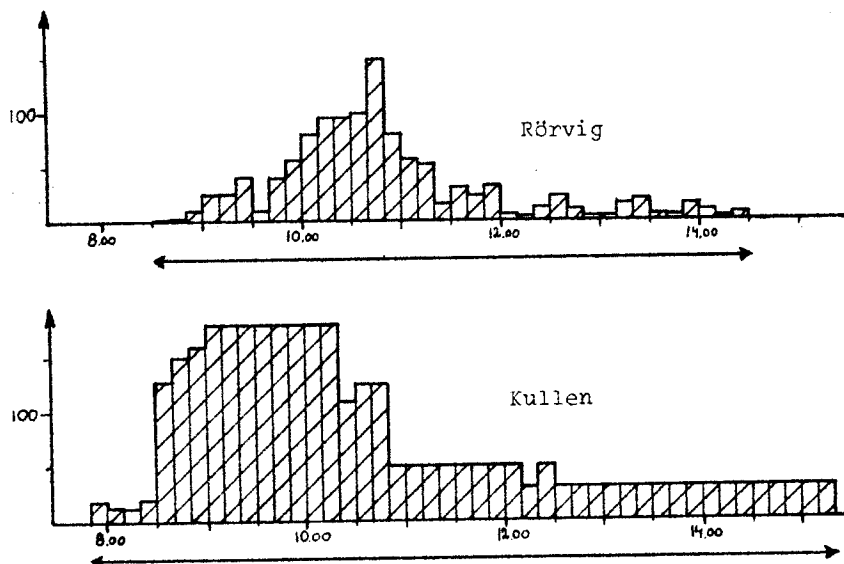

Fig. 2. W-NW resp. SW-sträckande Tretåiga måsar vid Rörvig och Kullen den 27.11 fördelat på 10-minutersperioder. Helderagen linje under x-axeln markerar observationstid.

27 november

Den 27.11 inräknades 3300 Tretåiga måsar mot SW vid Kullen, 1391 ex mot W vid Gilleleje och 1149 ex mot W-NW vid Rörvig. Sträckprotokollen från först och sistnämnda lokal redovisas i fig 2.

Ett sätt att undersöka hur sträckintensiteten fortplantas mellan två lokaler är att testa olika relativa tidsförskjutningar av sträckmaterialen och beräkna var korrelationen är bäst, se Appendix. Som material till en sådan analys har sträckprotokollen från Kullen och Rörvig den 27.11 1979 och den 17.11 1978 använts (se HiK 1978), resultatet redovisas i tabell 3.

Tabell 3. Sträckintensitetens fortplantning för Tretåig mås mellan Kullen och Rörvig den 27.11 1979 och den 17.11 1978*.

$\Delta t/\text{min}$	$r(27.11)$	$r(17.11)$
30	0.74	0.20
40	0.83	0.30
50	0.91	0.35
60	0.81	0.46
70	0.84	0.71
80	0.73	0.82
90	0.64	0.79
100	0.46	0.48
110	0.21	0.10

*Enligt Appendix:

$t' = 30 \text{ min.}$

$n = 9 (27.11) \text{ och } 6 (17.11).$

En relativ tidsförskjutning med 50 min (27.11) resp. 80 min (17.11) ger bäst korrelation. Dessa värden är skattningar av medelflygtiden för Tretåig mås mellan Kullen och Rörvig resp. dag, teoretiskt endast under förutsättning att exakt samma fåglar observerats vid båda lokalerna. Detta är givetvis ej fallet, jämför t.ex. sträcksummorna den 27.11. Man kan också fråga sig om det i det här sammanhanget överhuvudtaget är meningsfullt att diskutera enskilda måsars flygtider. Jag skall istället nöja mig med att konstatera att ovanstående tider kan användas som mått på hur sträckintensiteten fortplantas mellan Kullen och Rörvig vid olika vindar. D.v.s. vid vindar omkring NW 13 m/s (Kullen 10.00 27.11) kan man med anledning av ovanstående anta att en sträcktopp av Tretåig mås upplevs ungefär 50 min senare vid Rörvig jämfört med Kullen. Motsvarande för WSW 18 m/s (Kullen 10.00 17.11) är 80 min.

Det häckande beståndet av Tretåig mås i Kattegatt

1979 häckade Tretåig mås på två lokaler i Kattegatt, Nordre Rønner och Nidingen (se tabell 4). Hirsholmen, som tidigare hyste Kattegatts största koloni (max 479 par 1956) försvann som häcklokal 1973. Som framgår av tabell 4 har totalbeståndet hållt sig någorlunda konstant under 70-talet (100 - 200 par, fullständiga uppgifter saknas från åren 70, 77 och 78). Vidare kan noteras att Nidingens expansion som häcklokal bröts 1979. Förutom på Nordre Rønner och Hirsholmen har Tretåig mås under 70-talet häckat på åtminstone två andra lokaler i Danmark, Skarreklit/Bulbjerg max 160 par 1978 och Hanstholms hamn max 40 par 1973.

Material till tabell och översikt har hämtats från: Möller 1978, DOFT 1979, SOF 1978, FpV 1979. Värdefulla uppgifter från åren 1977 - 1979 har dessutom erhållits från följande personer: Frank Götmark, Uno Unger och Erik Vikkelsø Rasmussen.

Tabell 4. Det häckande beståndet av Tretåig mås i Kattegatt 1970 - 1979. Antal par eller bon (ynglepar/reder).

År	Hirsholme	Nordre Rønner	Nidingen	Total
1970	?	?	9	(9)
1971	45	100	14	159
1972	0	82	27	109
1973	45	107	34	186
1974	0	88	39	127
1975	0	91	45	136
1976	0	101	55	156
1977	0	?	58	(58)
1978	0	?	60	(60)
1979	0	81	40	121

Slutord

Tack Sven Silow för givande synpunkter rörande i första hand den matematiska behandlingen av sträckdata!

Appendix 1. Observationer av Tretåig mås/Ride (Rissa tridactyla) i Kattegatt 1979. Endast dagssummor om minst 1000 ex vid Skagen och minst 50 ex vid övriga lokaler redovisas.

	Maj		Augusti			September					
	1		29	30	31	4	5	11	12		
Hönö Morups Tånge Skagen	17 + 35 osp		3000R	3500R	5000R	5000R	8000R	1000 + 1000R	25000	200 100	
	September										
	13	14	15	16	18	19	21	22	26	27	
Hönö Getterön Gilleleje Skagen	100	200			415	900	300 osp	200		100	
		2500R	50 1000R	1000R	2000R	3000R	5000R	6000R	1000R	5000R	
	Oktober					November					
	28	18	19	20	21	4	5	6	7	8	9
Sotenäset Hönö Tyludden Laxvik Hovs Hallar Hallands V-ö Kullen Gilleleje Gniben Skagen				150 6000	100	3500	7000		-200		700
				182	-100						
				313	478						
				272	625		534	70	599	877	314
					1060						
					50						
	10000	2000	1500R	1000R	5000						

Appendix 1. forts.

	November							December		
	10	11	13	14	18	24	25	27	4	7
Smögen					50					
Hönö			4000	4000						
Getterön		10000								
Glommen		5000								
Skrea		100								
Havredal							220			
Tyludden		-500				-50				-220
Kullen	99							3301-400	200	
Gilleleje								1391-4		
Rörvig								1149		
Skagen	5000									

Appendix 2. Korrelationsberäkning.

$$r = \frac{\sum_{i=1}^n (a_i - \bar{a}) \cdot (b_i - \bar{b})}{\sqrt{\sum_{i=1}^n (a_i - \bar{a})^2 \cdot \sum_{i=1}^n (b_i - \bar{b})^2}}$$

$$t_i = t_0 + i \cdot t'$$

r = korrelationskoefficienten

a_i, b_i = antalet sträckande fåglar vid lokalerna a och b under tidsintervallet $[t_{i-1}, t_i]$ resp. $[t_{i-1} + \Delta t, t_i + \Delta t]$

\bar{a}, \bar{b} = medelantalet sträckande fåglar vid lokalerna a och b under t' min i intervallet $[t_0, t_n]$

t' = tidsintervallslängden

Δt = tidsförskjutningen

ALKOR / ALKEFUGLE (Alcidae) 1979

Per Alström

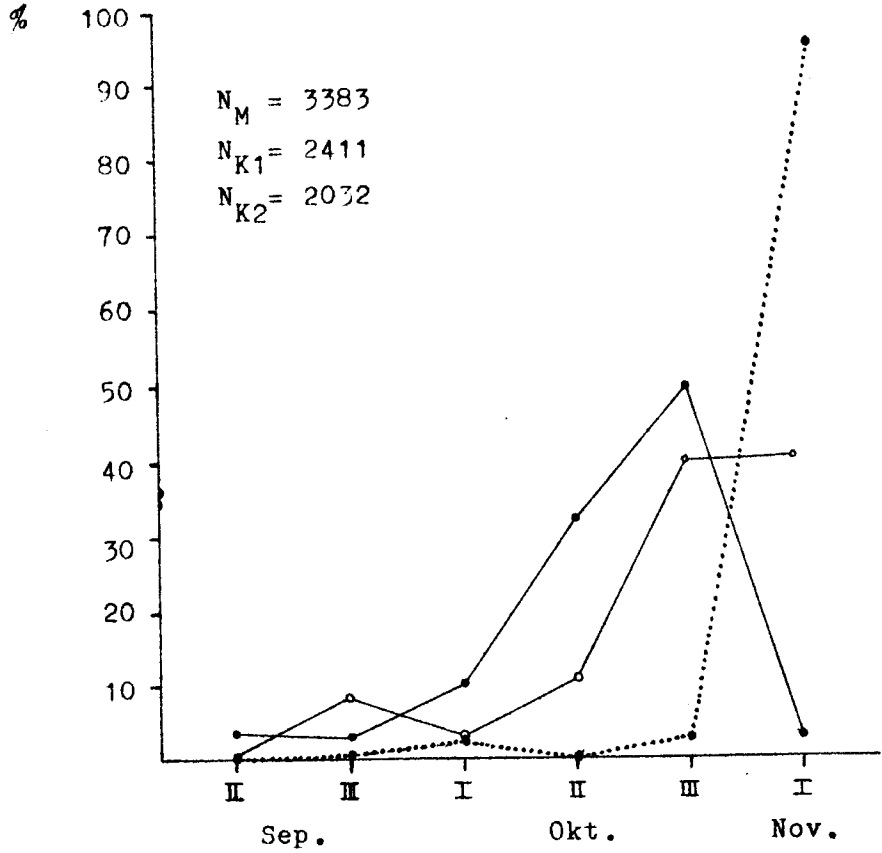
Näst tretåig mås (*Rissa tridactyla*) är alkor de havsfåglar som observeras talrikast i Skagerack och Kattegatt. Hösten 1979 noterades drygt 25.000 alkor vid fjorton olika lokaler (ingen hänsyn tagen till eventuella dubbelräkningar). Bland dessa urskildes endast 3 lunnefåglar/lunde (*Fratercula arctica*), 5 alkekungar/søkunge (*Alle alle*), 1 lunnefågel/alkekung och enstaka tobisgrisslor/tejst (*Ceppus grylle*). Följaktligen var den övervägande majoriteten tordmular/alk (*Alca torda*) och sillgrisslor/lomvie (*Uria aalge*), men eftersom observationsförhållandena oftast inte medgav möjligheter att skilja dessa båda arter åt, blev de flesta endast noterade som tordmule/sillgrissla.

Hur förhåller sig då proportionerna mellan dessa båda talrikare arter? Det tillgängliga materialet är tyvärr väldigt litet, och då det till stor del utgörs av fältobservationer, är det även något osäkert (se t.ex. skillnaderna mellan två av varandra oberoende observatörers räkningar vid Kullen den 20/10, tabell 1). Ur det redovisade materialet kan utläsas följande huvuddrag: I Skagerack utgjordes under september till november mellan 75 och 90 procent av sillgrisslor. Detta förhållande avspeglar väl proportionerna mellan arterna på häckplatserna. Från de Brittiska öarna redovisar Cramp, Bourne och Saunders (1974) 577.000 par sillgrisslor och 144.000 par tordmular (ca 80 % sillgrisslor). I Norge har det totala häckande beståndet uppskattats till 144.000 par sillgrisslor och 36.000 par tordmular (ca 80 % sillgrisslor även där) (Brun 1969a och b). I Sverige utgörs knappt 70 % av den häckande populationen av sillgrisslor (SOF 1978)

I södra Kattegatt förefaller förhållandet vara avsevärt mer komplicerat (se tabell 1). Om man bortser från de felkällor som alltid är förknippade med ett fältmaterial, så framgår att tordmular ofta dominerar. Särskilt intressanta är iakttagelserna från Hallands Väderö och Kullen den 20 och 21 oktober 1979. Den 20/10 bestämdes på förstnämnda lokal 69 sillgrisslor och 75 tordmular av totalt 1906 alkor (observatören fick emellertid intrycket att sillgrisslan var talrikast!) och vid den andra lokalen 32 sillgrisslor och 41 tordmular (materialet med flest noterade alkor har här valts). Från den 21/10 finns tyvärr inga skattningar av proportionerna mellan arterna från Hallands Väderö, men observatören påpekar att sillgrisslan förmodligen dominerade. Vid Kullen bestämdes denna dag 49 sillgrisslor och 5 tordmular av totalt 950 alkor (ca 90 % sillgrisslor av de artbestämda).

Tordmulen uppträder i regel mindre pelagiskt än sillgrisslan, och måhända övervintrar den även i större antal än denna i södra Kattegatt. Detta antagande stöds bl.a., även om materialet är magert, av att vid ett oljeutsläpp utanför Kullen i januari 1973 17 tordmular och 3 sillgrisslor omhändertogs. Vidare tyder observationerna från bl.a. Kullen den 20:e och 21/10 på att sillgrisslorna vid hårda pålandsvindar anländer senare till södra Kattegatt än tordmularna. Detta kan knappast förklaras med att tordmularna skulle flyga fortare än sillgrisslorna, utan kanske helt enkelt har sin grund i att tordmular i större utsträckning än sillgrisslor redan "finns på plats", när det börja blåsa. Dessa faktorer kan, om de är signifikanta, mycket väl tänkas ha samband med att tordmular ofta synes dominera numerärt i södra Kattegatt.

Alkor ses, till skillnad från många andra havsfåglar, i störst antal på senhösten. I figuren nedan har antalet sydsträckande alkor vid Mönster 1977 respektive antalet sydväststräckande vid Kullen 1978 och 1979 sammanställts i tiodagarsperioder. Observera att observationstiderna skiljer sig mellan lokalerna (vid Mönster från gryning till kl. 14.00, vid Kullen under båda åren från gryning och tre timmar framåt), varför materialet ej är fullt ekvivalent. Som framgår av figuren, och som även kan utläsas ur tabell 2, kulminerar sträcket i slutet av oktober till början/mitten av november, men stora antal kan iakttagas ännu i slutet av november (se tabell 2 den 27/11) och i början på december.

Sträcket av tordmule/sillgrissla alk/lomvie Alca torda/Uria aalge per tiodagarsperiod vid Mönster 1977 (=M,.....•), Kullen 1978 (=K1,●—●) och Kullen 1979 (=K2,○—○).

Tabell 1. Proportioner mellan tordmule och sillgrissla.

Oljedödade:

Kullen januari 1973: 17 tordmular och 3 sillgrisslor.

Skagen november 1978: 25 tordmular och 249 sillgrisslor (ca 90 %
sillgrisslor.

Bohuslän november 1978: 487 tordmular och 1390 sillgrisslor (ca 75 %
sillgrisslor.

Fältobserverade:

Sotenäset 17/9 1978: ca 75 % sillgrissla av ca 1000 alkor (uppskattning).

Kullen 15/9-15/11 1978: 393 tordmular och 170 sillgrisslor. I början
till mitten på perioden 4 tordmular på 1 sillgrissla, i slutet
av perioden 2 sillgrisslor på 1 tordmule.

Kullen september 1979: 2 tordmular och 5 sillgrisslor av totalt 356 ex.

Kullen oktober 1979: 47 tordmular och 81 sillgrisslor av totalt 1593 ex.

Hönö 20/10 1979: ca 90 % sillgrisslor av totalt 2500 ex (uppskattning).

Hallands Väderö 20/10 1979: 75 tordmular och 69 sillgrisslor av totalt
1906 ex.

Kullen 20/10 1979: Enl. en observatör 41 tordmular och 32 sillgrisslor
av totalt 550 ex, enl. en annan observatör 67 tordmular och 34
sillgrisslor av totalt 244 ex.

Hönö 21/10 1979: ca 90 % sillgrisslor av totalt ca 500 ex (uppskattning).

Kullen 21/10 1979: 5 tordmular och 49 sillgrisslor av totalt 950 ex.

Kullen november 1979: 15 tordmular och 17 sillgrisslor av totalt 2900 ex.

Skagen 3/11 1979: 4 tordmular och 44 sillgrisslor av totalt 2456 ex.

Hönö 5/11 1979: ca 90 % sillgrisslor av totalt ca 3500 ex (uppskattning).

Tabell 2. TORDMULE/SILLGRISLA ALK/LOMVIE Alca förda/Uriä aalge

Dagar med minst 200 exemplar noterade vid någon lokal. Inom parentes under vilken tid observatör funnits på plats. Positiva tal motsvarar den vid lokalen dominerande sträckriktningen, medan negativa tal innebär att fåglarna sträckt i annan riktning än den normala.

	september		oktober			november		
	19	29	17	19	20	21	3	4
Sotenäset					40-7 (6.40- 13.00)			
Hönö	265 (5.45- 17.45)				2500 (6.45- 16.00)	>500 (6.45- 10.00)		≥ 800 (7.30- 15.00)
Gubbanäsan, Getterön	4-1 (6.00-9.50, 13.25-15.00)							
Morups tånge	20 (6.35- 9.00)							
Tyludden		17 (?)			164 (?)			
Laxvik						>150 (?)		
Hallands Väderö			10 (6.20- 14.10)	98 (6.20- 16.00)	1906-10 (6.20- 17.00)	938-7 (6.20- 13.30)		
Hovs hallar		130 (7.00- 11.30)			ca 300-2 (6.30- 13.00)			
Torekov					23 (10.55- 11.55)			
Kullen		209 (5.50- 12.00)			549 (6.30- 14.20)	971 (6.30-10.40, 13.45-15.45)		
Gilleleje		ca 200 (?)			317 (7.15- 10.30)			
Rörvig		83 (6.30- 13.45)			82 (8.45- 14.15)			
Gniben						300 (?)		
Skagen		47 (?)	2-625 (?)	6-387 (?)	20-1564 (?)	169-212 (?)	-2453 (?)	1-282 (?)
summa:	289-1	556	12-625	104-387	5786-1583	3028-219	-2453	801-282

Alca torda/Uria aalga forts.

	november						
	5	6	8	9	13	14	27
Hönö	3500 (7.30- 11.15)			750 (7.25- 10.20)	300 (8.00- 12.30)	500 (9.00- 11.30)	
Kullen	179 (7.10- 10.30)	402 (7.10- 10.30)	247 (7.10-10.10, 13.45-14.55)				1830 (7.50- 15.20)
Gilleleje							48 (7.50- 12.30)
Rørvig							212 (8.30- 14.30)
summa:	3679	402	247	750	300	500	2090

Alkekung Søkonge Alle alle:

1 ex. mot S vid Sotenäset 20.10, 1 ex. mot S vid Hönö 21.10, 1 ex. rastande vid Skagen 21.10, 1 ex. mot S vid Hönö 5.11 och 1 ex. mot S vid Hönö 9.11.

Lunnefågel Lunde Fratercula arctica:

1 ex. mot N vid Gubbanäsan 13.9 och 2 ex. mot V vid Gilleleje 29.9.

Alle alle/Fratercula arctica

1 ex. mot S vid Kullen 6.11.

Andra intressantare fågelobservationer i Kattegatt 1979

Paul Eric Jönsson & Mats Peterz

ISLOM / ISLOM (Gavia immer)

Hönö: 2 S 4/11
 Getterön: 1 (ad i sommardräkt) S 1/5
 Hallands Väderö: 1 WSW 21/10

VITNÄBBAD ISLOM / HVIDNAEBBT LOM (Gavia adamsii)

Morups Tånge: 1 ad S 30/4
 Kullen: 1 ad S 20/10
 Skagen: 1 (2 år) R 29/8

OBESTÄMD ISLOM / ISLOM SP (Gavia immer/adamsii)

Hönö: 1 S 21/10, 2 S 4/11
 Hallands Väderö: 1 E 7/10, 2 WSW 21/10
 Kullen: 1 N 25/5, 1 SW 29/9, 1 SW 21/10, 1 SW 29/10, 1 SW 27/11
 Skagen: 1 (sommardräkt) E 19/10, 1 E 21/10

ALFÖRÄDARE / STELLERSAND (Polysticta stelleri)

Hovs Hallar: 3 honfärgade 29/9

VITTRUT / GRÅMÅGE (Larus hyperboreus)

Morups Tånge: 1 (juv) S 11/11
 Skagen: 1 (2 år) R 28/7

Bland de många islommarna kan man finna en möjlig gengångare den 21 oktober. Kl. 08.15 observerades 1 Islom sträcka mot WSW vid Hallands Väderö och 20 minuter senare 1 Obestämd islom vid Kullen. Medelhastigheten mellan de två lokalerna blir härmed ca 54 km/tim.

REFERENSER

- Brun, E. 1969 a. Utbredelse og hekkebestand av lomvi (*Uria aalge*) i Norge. *Sterna* 8: 209-224.
- Brun, E. 1969 b. Utbredelse og hekkebestand av alke (*Alca torda*) i Norge. *Sterna* 8: 345-359.
- Cramp, S., Bourne, W.R.P. & Saunders, D. 1974. *The Seabirds of Britain and Ireland*. London.
- Cramp, S. & Simmons, K.E.L. (eds.) 1977. *Handbook of the birds of Europe, the Middle East, and North Africa: the birds of the Western Palearctic*. Vol. 1. Oxford.
- DOFT 1979. Dansk orn. Foren. Tidskr. 73: 323-325.
- FpV 1979. Fåglar på Västkusten, suppl. 1. Meddelande från Göteborgs Ornitologiska Förening 13: 2.
- HiK 1978. Havsfåglar i Kattegatt - hösten 1978. Rapport från Kullabygdens Ornitologiska Förening, suppl. 1.
- Meltofte, H. 1979. Forekomsten af kjover Stercorariidae ved Blåvandshuk 1963 - 1977. Dansk orn. Foren. Tidskr. 73: 297-304.
- Möller, A.P. 1978. Mågerne i Danmark. Dansk orn. Foren. Tidskr. 72: 15-39.
- Peterz, M. 1978. Havsfåglar vid Kullen och i Kattegatt hösten 1977. *Anser* 17: 154-160.
- Pettersson, G. & Unger, U. 1972. Havsfågelstudier på Västkusten under tioårsperioden 1960 - 1969. *Vår Fågelvärld* 31: 229-236.
- Rasmussen, E. Vikkelsø 1981. Storkjovens Stercorarius skua forekomst i Sydkandinavien, især Danmark, i årene 1970 - 1978. Dansk orn. Foren. Tidskr. in press.
- SOF 1978. *Sveriges fåglar*. Stockholm.

Adressförteckning till Havsfågelgruppens rapportmottagare och
kontaktmän samt till artikelförfattarna.

Rapportmottagare:

Sverige:	Mats Peterz Tegnergatan 28 B ^{II} S - 752 27 UPPSALA tel 018/12 59 02	Danmark:	Erik Vikkelsø Rasmussen Holst Have 3 DK - 4500 NYKØBING SJAELLAND tel 03/41 33 40
----------	---	----------	--

Lokala kontaktmän:

Hönö:	Per Alström Pl 307 S - 436 00 ASKIM	tel 031/28 31 59
Getterön:	Christer Johansson Backsippestigen 15 S - 432 00 VARBERG	0340/139 43
Kullen:	Karl-Göran Nilsson Gullregnsvägen 1 S - 260 41 NYHAMNSLÄGE	042/440 02
Gilbjerg/Gilleleje:	Søren Andersen Obdamsalle 17 DK - 2300 KØBENHAVN S	01/58 73 57
Rörvig:	Erik Vikkelsø Rasmussen Adress ovan	
Fyns Hoved:	Lars Hansen Fasanvej 12 DK - 5540 ULLERSLEV	
Skagen:	Knud Pedersen Kong Eriksvej 32 DK - 9990 SKAGEN	

Artikelförfattare:

Per Alström, Søren Andersen, Christer Johansson, Mats Peterz och Erik Vikkelsø Rasmussen: Se ovan.

Lasse Braae Astershaven 245 DK - 2760 MÅLØV tel 02/66 17 46	Paul Eric Jönsson Ällingavägen E:207 S - 222 34 LUND tel 046/14 95 97	Bertil Oldén van Dürens väg 8 A S - 222 30 LUND tel 046/15 20 05
--	--	---